

Tiskovina Poština plačana pri pošti 64290 Tržič
P.n. 1
Koroška osrednja knjižnica
"Dr. F. Sušnik"
Na gradu 1
62390-RAVNE NA KOROŠKEM - YU

Letnik XLV.
Štev. 62 (2577)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 7 šil.
din. 10

P. b. b.

ZG za Slovence: oster protest proti Haiderju!

Personalno zastopstvo, učiteljski zbor, odbor šolske skupnosti, Združenje staršev na Zvezni gimnaziji in Zvezni realni gimnaziji za Slovence v Celovcu so v skupni tiskovni izjavi z ogor-

čenostjo zavrnilo nekvalificiran in nezaslišan napad koroškega deželnega glavarja Jörga Haiderja na to šolsko ustanovo. Haider je v televizijski oddaji „Pressestunde“ v nedeljo, 28. oktobra letos med drugim dejal, da slovenska gimnazija naposled ni uspela (gescheitert) zaradi tega, ker je getovska šola“.

Učiteljski zbor Zvezne gimnazije in Zvezne realne gimnazije za Slovence v izjavi javno sprašuje, s čim koroški deželni glavar in hkrati predsednik Deželnega šolskega sveta za Koroško utemeljuje svojo trditev, saj „z dejstvi in resnico tega ne more!“

(dalje na 4. strani)

Danes spet z „Revijo“

Današnja številka Slovenskega vestnika je spet bolj obširna (16 strani), saj ji je spet priložena mesečna „Revija“. Poleg aktualnih informacij iz vseh področjih narodnostnega življenja ter iz Koroške in prostora Alpe-Jadran, smo vam pripravili še dodatne zanimive reportaže, intervjuje, žensko stran, rubriko za mladino ter druge zanimivosti.

Pouk na slovenski gimnaziji se je včeraj začel z enournim protestnim zborovanjem dijakov, učiteljev in predstavnikov staršev pred šolskim poslopjem.

Jasen „Ne“ Slovencev za neko etnično zbornico!

Uvedbo zastopstva manjšine v obliki neke slovenske etnične zbornice – kot jo predlagata NSKS in deželni glavar Haider – koroški Slovenci odločno odklanjajo! 95 odstotkov povprašanih Slovencev se je jasno izreklo proti ustanovitvi take zbornice, samo 5 odstotkov – in pri teh gre izključno za osebe, ki so se že do velike mere asimilirale v nemško govorečo večinsko kulturo – pozdravljajo ta predlog. Toda tudi teh 5 odstotkov se ne bi hoteli

registrirati za tako zbornico.

To je bilo ugotovljeno s telefonsko anketo, ki jo je po naročilu Slovenskega inštituta za proučevanje prostora Alpe-Jadran letos poleti izvedel mednarodno priznani Inštitut za empirične socialne raziskave (IFES) med slovensko govorečim prebivalstvom na Južnem Koroškem in katere rezultate so pretekli četrtek na tiskovni konferenci v dvojezični gostilni Pri Joklnu v Celovcu predstavili poslovodja IFES dipl. inž.

Ernst Gehmacher, vodja inštituta SIAA Franc Wedenig ter tajnik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Marjan Sturm.

Gehmacher je ob predstavitvi poudaril, da je kakovost ankete zelo visoka – povprašanih je bila blizu 240 Slovencev – ter da je bilo pri anketirancih značilna izredno visoka raven zavesti o problematiki slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Kot so koroški Slovenci skeptični do predloga o regi-

straciji v nekakašni slovenski zbornici oz. ga odločno odklanjajo, deloma tudi iz strahu, pa bi se po drugi strani zelo želéli ustrežnejšega zastopstva manjšine in sicer z zagotovljenim številom mandatov za Slovence v koroškem deželnem zboru in v avstrijskem zveznem parlamentu. Temu Slovenci, ki se povsem identificirajo z narodnostno skupnostjo in spadajo k njenemu jedru, pravzaprav ne ugovarjajo (dalje na 2. strani)

ZAL: Zasedal delovni krožek „Manjšine“

V Bilčovsu se je prvič po volitvah v državni zbor sestal delovni krožek „Manjšine“ Zelene alternative. Udeležila se ga je tudi nova zastopnica manjšin v avstrijskem parlamentu mag. Terezija Stoisic. Glavne teme dobro obiskanega sestanka so bila vprašanja v zvezi z ljudskim štetjem leta 1991, etnična zbornica za Slovence ter dvojezični otroški vrtci. Sodelavci krožka bodo v tej zvezi izdelali svoj zakonski osnutek, ki bo upošteval potrebe medkulturne predšolske vzgoje.

Spominska svečanost

Zveza koroških partizanov prireja vsako leto za dan mrtvih centralno spominsko svečanost v spomin borcev proti fašizmu in vsem ostalim žrtvam fašizma, ki so darovali svoja življenja za našo svobodo.

Letos bo osrednja spominska svečanost v sredo, 31. oktobra ob 15.00 uri na pokopališču v Šmarjeti-Pliberk.

Poklonimo se vsem žrtvam fašizma tudi mi, ki smo doživeli svobodo. Zato Vas pozivamo, da se v čim večjem številu udeležite te spominske svečanosti.

Svetovni dan varčevanja

Slovenske Posojilnice-Bank po vsej južni Koroški se iz dneva v dan prizadevajo, da zadovoljijo želje svojih strank. Te dni pa je pri njih še posebej živahno, saj poteka teden varčevanja, ki temelji na svetovnem dnevu varčevanja. Tako kot na sliki uslužbenci Posojilnice-Bank Celovec, vas vabijo na obisk tudi uslužbenci vseh drugih posojilnic, hkrati pa vam zagotavljajo, da jim lahko zaupate. Poslovodji celovške posojilnice Šimenc in Olip pa vam tudi v imenu ostalih kličeta: „Tudi v bodoče vam bomo na voljo in vam ustregli s koristnimi informacijami, nasveti in bančnimi uslugami!“

Strokovno združenje pedagoških delavcev vabi na

Srečanje pedagogov v šolah, domovih in vrtcih

5. 11. 1990 ob 16.00 uri v Mladinskem domu v Celovcu, Mikschallee 4.

Srečanje je namenjeno vsem učiteljicam in učiteljem, vzgojiteljicam in vzgojiteljem, ki se zanimajo za šolske probleme koroških Slovencev.

Študijska knjižnica bo odprta do pol petih. Če povabiš/ pripelješ na srečanje nemško govorečega kolega/ico, moraš poskrbeti za prevajanje.

Predstavili bomo naslednje informacije:

- Novejše učne knjige in učila za ljudsko in glavno šolo – predstavitev po avtorjih
- Delovanje dunajske komisije za zadeve dvojezičnega šolstva in delovanje SZPD
- Delo na TAK (dvojezična trgovska akademija, mag. Maja Amrusch)
- Posledice šolske zakonodaje iz leta 1988
- Potrebe, načrti za bodočnost

Po srečanju vabimo na domačo malico. Pridi! Veselilo nas bo!

„Ne“ za etnično zbornico

(nadaljevanje s 1. strani)

(delež negativnih ocen znaša le 4 odstotke!).

Po rezultatu izvedene ankete je sedanje politično zastopstvo koroških Slovencev – Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev – po besedah dipl. inž. Gehmacherja „široko priznано“ (nad 60 odstotkov anketiranih), pri okrog 40 odstotkih anketiranih pa obstaja določen dvom o moči uveljavljanja tega zastopstva. To potrjuje tudi podatek, da se znatnemu delu koroških Slovencev zdi, da niso povsem pravično reprezentirani. Anketa je po besedah poslovodje inštituta IFES tudi pokazala, da si koroški Slovenci – posebej še zaveden del – želijo „raznolikost v svojem zastopstvu“, ne pa uniformnega zastopstva. S tem je

– čeprav to vprašanje ni bilo izrecno postavljeno – tudi odgovorjeno glede koordinacijskega odbora, ki ga koroškimi Slovincem hočeta vsiliti skupina slovenskih funkcionarjev ter vlada v Sloveniji.

In še v zvezi s Slovenijo: Gehmacher je na tiskovni konferenci predstavil nadaljnji zanimiv rezultat opravljene ankete: le 8 odstotkov koroških Slovencev si od političnih sprememb v Sloveniji obeta izboljšave za slovensko narodnostno skupnost, medtem ko jih več (11 odstotkov) meni, da bo od teh sprememb profitirala v prvi vrsti Koroška. Glede predlogov o novem zastopstvu koroških Slovencev iz Ljubljane pa je Gehmacher dejal, da jih velika večina koroških Slovencev ocenjuje kot neobvezne za narodnostno skupnost. „Koroški Slovenci se ne

počutijo kot neki emigranti, temveč kot narodnostna skupnost, ki že stoletja avtonomno živi na svojem naseljenem področju in zato tudi nočejo, da bi kdorkoli prevzel varuštvo nad njimi“.

Rezultat ankete je porazen tudi za zagovornike novega manjšinskošolskega ločevalnega zakona med koroškimi šolarji. Tudi dve leti po uvedbi komaj kdo vidi kakšno izboljšanje. Vprašanci predvsem kritično gledajo na ločevanje razredov, saj jih kar 85 odstotka to ocenjuje kot škodljivo.

Nasploh so zelo masivne zahteve po izboljšanju izobraževalnih možnosti za koroške Slovence pa tudi za večinski narod. 70 odstotkov povprašanih zahteva podpiranje slovenščine v otroških vrtcih, 66 odstotkov ali dve tretjini podpira ustanovitev javne dvojezične ljudske šole v Celovcu.

Pomembno poglavje ankete je bilo tudi vprašanje ohranitve materinega jezika: ogromna večina to nasplošno ocenjuje kot bistveno za preživetje in kot socialno vrednoto narodne skupnosti. V tem oziru je pri vseh deklariranih Slovincih izoblikovana enotna zavest: vsi starši, ki se identificirajo s slovenstvom, vse svoje otroke prijavljajo k slovenskemu pouku, tudi če je pogovorni jezik v družini pretežno nemški. Priznavanje k slovenstvu je v nena-

vadno visoki meri povezano z veliko pripravljenostjo za izobraževanje.

Kot izredno pomemben je Gehmacher poudaril podatek iz ankete, po katerem Slovenski vestnik in Naš tednik največ vplivata na rabo slovenskega jezika, sledi članstvo v slovenskih društvih ter televizija. Enak vrstni red se je izoblikoval tudi pri vplivu na identifikacijo s slovenskim jezikom oz. slovenstvom. Višja izobrazba pri obeh (raba jezika kot identifikacija) stopa v ozadje.

Ob koncu je Gehmacher položaj oz. bodoči razvoj slovenske narodnostne skupnosti ocenil takole: „Koroški Slovenci so v fazi prehoda od regionalno močno kmečko zakoreninjene manjšine k manjšini, ki je postala izrazito zavedna in ki se preoblikuje v manjšino z izobraževalnim poudarkom.“

In kako je z duševno platjo pri koroških Slovincih? Duševno izravnavano oz. harmonično živi samo zavedno jedro slovenske narodnostne skupnosti, ki znaša le še 20 odstotkov in tisti, ki so se že popolnoma asimilirali v nemško kulturo. V razponu med jedrom in robom asimilacije pa je velik del, ki trpi zaradi notranjega duševnega zloma, je zaključil vodja raziskovalnega inštituta IFES dipl. inž. Ernst Gehmacher.

Ivan Lukan

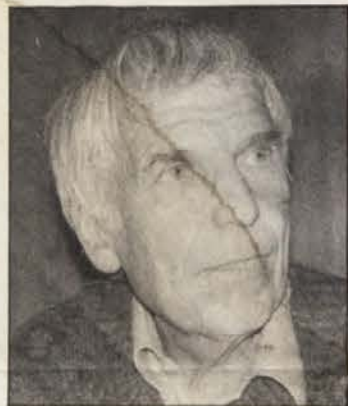

Barker: Nemški nacionalizem nima mesta v novi Evropi!

Ameriški zgodovinar Thomas M. Barker (slika), ki je sredi oktobra sodeloval v oddaji „Club 2“ na temo o bodočnosti Koroške in Slovenije v novi Evropi, je v razgovoru za naš list poudaril, da nemški nacionalizem v bodoči novi Evropi nima mesta! Posebno ne v prikriti obliki domovinske zvestobe, kakršno poznamo na Koroškem.

Barker je v razgovoru, ki ga v nemškem jeziku objavljamo na 3. in 4. strani Vestnikove „Revije“, tudi posredno izjavil, da koroški deželni glavar Haider zaradi svoje ozke nemškonacionalne in desne politične baze ni človek, ki bi lahko Koroški utiral pot v bodočo novo Evropo. Temu je še dodal, da osebno meni, da bi Haider v primeru, če bi mu uspelo zasesti še višje politične položaje v Avstriji, še manj prispeval k izboljšanju načetega ugleda Avstrije v mednarodni javnosti kot sedanji avstrijski predsednik Waldheim.

Ameriški zgodovinar v razgovoru s Slovenskim vestnikom posebno močno poudarja pomen bilingvalnosti (dvojezičnosti) in multikulturalnosti na narodnostno mešanih ozemljih. S tem v zvezi je predstavil model dvojezičnega izobraževanja v ameriški zvezni državi New York. Ravnateljstvo vsake posamezne osnovne šole je v tej državi namreč zadolženo, da po objektivnih kriterijih ugotovi materin jezik šolarjev in na osnovi tega poskrbi za enakovredno izobraževanje v angleščini in materinem jeziku posameznega šolarja. „Ker Koroško dobro poznam, bi (Dalje v „Reviji“)

Poslovodja IFES dipl. inž. Ernst Gehmacher

Poslovodja SIAA Franc Wedenig

Sturm: Konec klasične narodnostne politike!

Tajnik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Marjan Sturm je že na tiskovni konferenci ob predstavitvi ankete zavzel stališče do njenih rezultatov in dejal, da so velikega pomena za bodočo narodnostno politiko slovenskih organizacij na Koroškem.

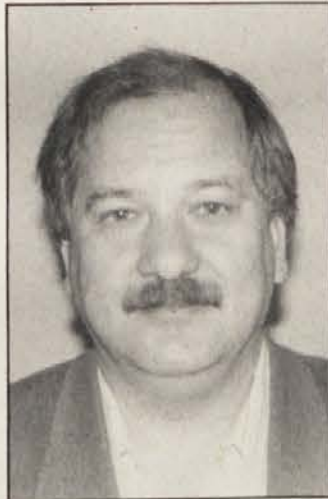
„Prva ugotovitev raziskave je v tem, da bi nadaljevanje s staro, tradicionalno narodnostno politiko kaj hitro pokazalo, da je neperpektivno in da nima prihodnosti. Druga ugotovitev pa potrjuje, da bo v novi Evropi regij ustrežna in s: niselnasamo koncepcija multikulturalnosti, kot jo je že formuliral Evropski svet. Konkretno: sodobni Evropejec bo moral poleg materinega in enega svetovnega jezika znati tudi jezik sosedov. To pa je priložnost ne le za narodnostne skupnosti, temveč tudi za regije, da se povežejo v nova gospodarska središča ter da izoblikujejo novo regijsko samozavest. Vse to pa je pogoje za premagovanje nacionalizmov“, je dejal dr. Sturm.

Tajnik ZSO je v zvezi s prihodnjim političnim delom ZSO dejal, da je anketa

pokazala, da se Slovenci jasno zavedajo svoje pripadnosti narodnostni skupnosti na Koroškem in da bo treba močnejše pritegniti tudi tisti del slovensko govorečega prebivalstva, ki ne šteje k jedru slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Pri tem bo potrebno odločno nastopiti proti prisilnemu priznavanju k eni ali drugi narodnostni skupnosti in „da se končno odpravi kategorizacija Slovencev v eno skupino, ki se priznava k slovenstvu, in drugo, ki naj bi izdala svoj narod.“

V zvezi z jasnim odklonilnim stališčem koroških Slovencev do nekakšne slovenske etnične zbornice je Sturm izrazil upanje, da bo ta odločen „Ne“ pri zagovornikih take zbornice znotraj Slovencev privedel do trezne ocene, ne pa še nadalje poglobil razhajanje med koroškimi Slovenci.

Sturm je tudi podprl izraženo željo večine anketirancev po zastopstvu Slovencev v deželnem zboru in v zveznem parlamentu z zagotovljenim številom mandatov kot tudi prisotnost Slovencev v večinskih strankah in dodal, da ena varianta druge

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm

ne izključuje. „Jasno pa je,“ je dejal, „da narodnostna skupnost ni in ne more biti stranka, saj bi v takem primeru zelo hitro doživela brodolom.“

Glede pozitivne ocene sedanjega političnega zastopstva koroških Slovencev (ZSO in NSKS) pa je Sturm menil, da bo kljub večinski podpori treba izvesti organizacijske spremembe, in da jih bo ZSO tudi izvedla. K programski usmeritvi pa je še dodal, da so rezultati ankete tudi zelo pomembni za programsko diskusijo znotraj Zveze slovenskih organizacij, ki je v polnem teku. Prvi osnutek bo dan v javno razpravo še letos.

Škandalozno

Diskusijski večer na temo „Vas ob meji – od leta 1920 v leto 2000“, ki sta ga skupaj priredila SPD „Jepa-Baško jezero in vaška skupnost Loče na predvečer avstrijskega nacionalnega praznika, se je na žalost končal s škandalom. Deželni glavar Haider je prisotnost več kot 300 občanov in močne skupine njegovih pristašev zlorabil za odkrit napad tam živeče Slovence, na del slovenskega vodstva, ki se ne duži z njim, temveč odločno odklanja njegovo politiko nemškega nacionalizma, in zahteval odstranitev teh „provokaterjev“, nadalje na celovško univerzo, ki da ruši stebre mostu med narodom na Koroškem in stalno provocira, in tudi na cerkev, ki se naj v bodočnosti ne vtika v narodnostno politiko. Haider je za svoj obračun z vsemi drugimi mislečimi „požel“ viharen aplavz velike večine navzočih in s tem podžgal in obudil še vedno močno prisotno nestrpnost do Slovencev v „vasi ob meji“, v Ločah.

Priveditve „Dober večer, sosed/Guten Abend, Nachbar“ na predvečer avstrijskega nacionalnega praznika so postale že ljuba tradicija, povečini tudi kraj srečanja raznih društev in kulturnih ustvarjalcev na južnem Koroškem – neglede na njihovo narodno pripadnost, neglede na to, ali se posamezno društvo, posamezni zbor pojmuje za slovenski ali ne. Tudi letos se je na južnem Koroškem zvrstilo pet takih večerov, ki so povečini dosegli svoj namen, pa čeprav se je sosed morda na to ali ono prireditel odzval bolj v malem številu.

„Dober večer, sosed - Guten Abend, Nachbar“

Poročajo: Franci Rulitz, Franci Walter, Sonja Wakounig in Andrej Mohar

MePZ „Zarja“ iz Železne Kaple je zapel v pozdrav domačinom in gostom. Slike: Rulitz, Mohar

...v Železni Kapli

SPD „Zarja iz Železne Kaple je bilo med prvimi, ki je začelo prirejati tovrstne proslave. Letošnjo prireditev je s svojim obiskom počastila zvezna ministrica za pouk dr. Hilde Hawliček. Pristrčno jo je pozdravil Franci Sadolšek, ki je ob tem tudi izrazil željo, da bi na Koroškem slovensko in nemško govoreči živeli skupno, ne pa drug poleg drugega.

Kapelski župan Dietfried Haller je izkoristil priložnost in je za občino, ki po njegovem mnenju tako zgledno izvaja sožitje na vseh področjih, prosil ministrico, da želje in prošnje Železne Kaple na Dunaju ne bi naletele na gluha ušesa. Ministrica je v svojem govoru opisala vizijo novih razmer v Evropi in nato prešla na razmere v Avstriji in na manjšinsko vprašanje. Poudarila je svojo naklonjenost do Slovencev in hvalila dosežke v pristojnosti svojega resorja. Izrazila je tudi prepričanje, da bo v prihodnjem letu začela delovati tudi javna dvojezična šola v Celovcu.

Kulturni spored prireditve so oblikovali MePZ „Zarja“ (vodi Božo Hartman), MoPZ „Trta“ (Joži Starc), dvojezični zbor kapelske ljudske šole (Tatjana Čebul), fantovski kvartet iz Šmarjete, „Guten Abend, Nachbar“ pa so zaklicali Singgemeinschaft Rechberg (Blasius Mitsche). Prisotnost ministrice je spodbudila pevke in pevce,

da so na koncu vsi skupaj – z ministrico in županom vred – zapeli avstrijsko himno in tako dostojno zaključili večer, čeprav je ostal grenak priokus, da je precej stolov v dvorani ostalo praznih – menda tistih, ki so bili namenjeni za nemško govoreče sosede.

...v Borovljah

Soseda so povabili tudi v Borovljah. Tokrat pa ne več v občinsko hišo, temveč v prenovljeni kulturni dom pri Cingelcu na Trati. In sosed je res prišel, kar je društvenike v Borovljah še posebej razveselilo.

Melhijor Verdel, predsednik SPD Borovlje, je po kratkem nagovoru pozdravil prisotne, med njimi tudi podžupana Gerharda Paukerja, ki je prav tako pozdravil navzoče in društvu za njegov novi dom čestital v obeh deželnih jezikih. Med gosti pa so bili tudi minister za zamejske Slovence iz Ljubljane Janez Dular, tajnik ZSO Marjan Sturm in član predsedstva NSKS Franc Kelih.

Prva glasbena točka je silno „vžgala“, z modernimi angleškimi pesmimi so namreč nastopili dijaki gimnazije iz Šentpavla v Labotski dolini. Nadaljevala sta dekleški zbor iz Borovelj in Oktet Suha, večer pa je zaključil boroveljski Stadtchor. Vendar povsem ga ni zaključil, kajti pevci so sedeli skupaj še do jutranjih ur...

...na Radišah

Na začetku proslave na Radišah je Tomaž Ogris pozdravil navzoče, med njimi tudi župana Helmuta Woschitzta ter nekatere druge občinske odbornike. Posebno se je zahvalil sodelujočima nemško govorečima skupinama Sängerrunde Ebental (vodi Heinz Fischer) in Gemischter Chor Griffen pod vodstvom Hansa Mosserja, ki je v govoru razvil svoje misli k prazniku. Občuteno je spregovoril o subjektivnih strahovih pevk in pevcev preden so prvič prišli v stik z radiškimi društveniki. Grebinčani pa so izstopali tudi s kakovostnim petjem, v svoj spored pa so vključili tudi slovensko „Lipo“, ki je zelenela...

Kvalitetno pa napreduje tudi radiški oddelek Slovenske glasbene šole, kar so dokazali mladi solisti Andrea Ogris, Robi Pichler in Niko Wieser ter pianisti Nataša Thaler, Kristina Tolmaier in Sandra Lampichler. Nastopile so seveda tudi skupine domačega društva, literarni pečat sta prireditvi dala Maja Haderlap in Franz Stimpfl, posebno duhovita pa je bila povezava, za katero sta poskrbela Barbara Hartl in Nužej Wieser.

...v Svečah

„Govoril bom o vlogi koroških Slovencev v času nacizma... Na izselitev preko tisoč koroških Slovencev v taborišča tretjega rajha in

deportacijo posameznikov in celih družin v koncentracijska taborišča, so koroški Slovenci odgovorili z uporom, z osvobodilnim gibanjem, ki ga je podpirala in nosila narodna skupnost v celoti. To osvobodilno gibanje je zahtevalo svoje žrtve, žrtve za osvoboditev izpod nacističnega jarma, žrtve za človeka dostojno življenje v svobodi in demokraciji.“ S temi besedami je dr. Valentin Inzko orisal ozadje nastajanja avstrijske državne pogodbe, saj so prav koroški Slovenci s svojim uporom bistveno prispevali k temu, da je bil Avstriji sploh priznan status napadene dežele. Iz tega je dr. Inzko zaključil, da bi uradna Avstrija morala ta delež koroških Slovencev upoštevati in priznati, ter jim

tako omogočiti dejansko enakopraven razvoj.

Višek kulturne prireditve pri Adamu je bil nastop kvarteta Smrtnikovih bratov, prireditev pa so sooblikovali tudi Walter Begusch-kvartet, cerkveni pevski zbor iz Sveč in MoPZ „Kočna“.

...in v Dobrli vasi

Že v sredo so dobrolski društveniki v kulturnem domu izvedli prireditev, ki so jo umetniško oblikovali MePZ „Srce“, cerkveni zbor iz Žitarje vasi ter Perikleskvartet iz Celovca. Žal pa je bil odziv „nemško govorečih“ v Dobrli vasi najslabši, tako da je ostal bridek občutek, da vabljeni „sosed“ zaenkrat še ni pripravljen sodelovati.

Navdušili so otroci iz Železne Kaple.

Kvartet Smrtnikovih bratov, višek v Svečah.

dr. Hilde Hawliček

Povsod se sosed ni odzval. V Svečah je prišel tudi župan.

ZG za Slovence: oster protest proti Haiderju!

(nadaljevanje s 1. strani)

V tiskovni izjavi šolsko personalno zastopstvo poudarja, da slovenska gimnazija uspešno deluje že 34. leto, kar potrjujejo tudi poklicni uspehi njenih absolventov. Nadalje je gimnazija v teh letih navezala stike s številnimi gimnazijami in drugimi izobraževalnimi ustanovami v Avstriji in v inozemstvu kot na primer z beljaško višjo tehnično šolo/HTL Beljak, s katero se je tesno povezala prav v letošnjem spominskem letu. V tiskovni izjavi je dalje rečeno, da je ZG in ZRG za Slovence odprta vsem avstrijskim državljanom, neglede na njihovo materinščino.

„Deželnega glavarja kot predsednika DSS sprašujemo, od kod ima informacije, ki so ga privedle do te neutemeljene izjave, da slovenska gimnazija ni uspela, ker je getovska šola. Očitno je motena komunikacijska vez med DSS in deželnim glavarjem. ZG in ZRG za Slovence v Celovcu doživlja že petega koroškega deželnega glavarja. Prepričani smo, da bo preživela tudi tega“, je poudarjeno ob koncu skupne tiskovne izjave.

Poleg pismenega protesta so učitelji, dijaki in predstavniki staršev v ponedeljek in torek izvedli tudi protesna zborovanja.

Poslovili smo se od Ferdija Türka

Ni še pol leta odkar je Ferdinand Türk praznoval v krogu svoje družine in prijateljev svoj 85. rojstni dan. Toliko bolj pa nas je prizadela vest, da prejšnji teden za vedno odšel od nas. S Ferdinandom Türkem smo koroški Slovenci izgubili enega najbolj zaslužnih zadrušnikov, saj je bil dolga leta poslovodja in predsednik Posojilne-Bank Borovlje, še pred drugo svetovno vojno pa pobudnik zadruštva in posojilnice na Glinjah. Prav teh njegovih zaslug se je v poslovnem govoru spomnil tudi predsednik Zveze slovenskih zadrug Miha Antonitsch. Vsem svojcem rajnega izrekamo iskreno sožalje.

Pesmi zatiranih narodov donele v „Neue Burg“

Preteklo soboto je mešani pevski zbor „Rož“ (vodi ga zavzeti Lajko Milisavljevič) na povabilo Socialistične mladine koncertiral v „Neue Burg“ v Velikovecu. V uvodu sta spregovorila Andreas Scherwitzl, predsednik Soc. mladine na Koroškem in Tomaž Ogris, govornik referata „Narodne skupnosti v SPO“. Publika (obisk je bil nad pričakovanji), je bila nad koncertom tako navdušena, da aplavz ni in ni hotel prenehati – drugačen oktober očitno rodi sadove tudi v Velikovecu in v prej tako sporni veliki dvorani „Neue Burg“. Velja pa tudi omeniti, da je Socialistična mladina tokrat na to prireditev vabila dosledno dvojezično, kar se je odražalo tudi na vabilih in plakatih. Tako solidarnost te skupine s Slovenci postaja še bolj konkretna in verodostojna.

F.W.

Drugačni radio za Koroško

UkW 100,5 MHz

Spored za nedeljo, 4. 11. 1990, 11.00 – 13.00

- Ljudska iniciativa doline Bele: koriščenje sončne energije
- Radio Frei-svobodni radio iz Erfurta gostuje pri Drugačnem radiu
- Janko Messner predstavlja knjigo „Koroški triptih“

Dnevnik KTZ bo izhajal še naprej!

Koroški dnevnik „Kärntner Tageszeitung“ bo še nadalje izhajal in tudi obdržal svojo socialistično usmerjenost oz. uredniško avtonomnost! Izdajatelj lista bo ostal isti, odslej pa bo udeleženo še podjetje „Mediaprint“.

Prizivno sodišče oprostilo Sama Pahorja

Tržaško prizivno sodišče je pretekli teden oprostilo profesorja Sama Pahorja, ker je „legitimno reagiral na samovoljno zadržanje javnih funkcionarjev“. Z. r. z. sodbo, ki je velikega političnega pomena za slovensko narodnostno skupnost v Italiji, so prizivni sodniki ovrgli obsodbo, ki jo je v zvezi z dogodki na tržaški glavni pošti 10. februarja 1988 izreklo prvostopenjsko sodišče. Kot je znano, je prvostopenjsko sodišče prof. Pahorja obsodilo na dovolj nizko pogojno kazen, da so ga lahko takoj izpustili na prostost. Vzrok sodne obravnave pa je bil dogodek na osrednji pošti v Trstu, ker so Pahorju s silo preprečili, da bi davek za avto plačal s položnico, izpolnjeno v slovenskem jeziku...

**Koncert
MUSICA ETHNIKA
glasba sosedov
Mladinski dom, 18. nov.
ob 14.30**

HEUTE IM SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite für unsere deutschsprachigen Leser/innen

IFES-Umfrage unter Kärntner Slowenen: Ein klares Nein zur Volksgruppenkammer und zum Trennungsmodell an den Schulen

Die Slowenen in Kärnten lehnen die Einführung einer slowenischen Volksgruppenkammer als Minderheitenvertretung – wie sie der Rat der Kärntner Slowenen und auch LH Haider forcieren (Anm. d. Red.) – entschieden ab. Nur 5 Prozent der Volksgruppe – und zwar nur schon weitgehend in die deutschsprachige Mehrheitskultur Assimilierte – sind Freunde dieses Vorschlags. Das wurde bei einer Telefonumfrage des Institut für empirische Sozialforschung (IFES) im Auftrag des Slowenischen Instituts zur Alpen-Adria-Forschung festgestellt, bei der eine Stichprobe slowenischer Personen in Unterkärnten interviewt wurde. Die Resultate der IFES-Umfrage wurden vergangenen Donnerstag vom von IFES-Geschäftsführer Dipl. Ing. Gehmacher, dem Leiter des SIAA-Institutes Franc Wedenig und Zentralverband-Sekretär Dr. Marjan Sturm in Klagenfurt/Celovec vorgestellt.

So skeptisch die Kärntner Slowenen dem Vorschlag einer Registrierung der Minderheit in einer Volksgruppenkammer gegenüberstehen, eine Verbesserung der derzeitigen Minderheitenvertretung durch feste Mandate in Landtag und Bundesparlament für die Slowenen würden sie begrüßen – hier gibt es beim Kern der mit der Volksgruppe voll identifizierten Slowenen praktisch keinen Einwand (nur 4 Prozent negative Urteile). Die bestehenden Vertretungen, Zentralverband und Rat, erfreuen sich auch breiter Anerkennung (20 Prozent negative Einstellungen insgesamt, nur 10 Prozent beim Kern der bewußten Minderheit) – allerdings besteht hier eine gewisse Skepsis bezüglich ihrer Durchsetzungskraft. Die Kärntner Slowenen fühlen sich nicht ganz gerecht repräsentiert.

BG und BRG für Slowenen: Schärfster Protest gegen Landeshauptmann Haider

In der Fernsehsendung „Pressestunde“ am Sonntag, dem 28. 10. 1990, erklärte der Kärntner Landeshauptmann u. a. folgendes: „Das Slowenische Gymnasium ist letztlich daran gescheitert, daß es eine Gettoschule ist.“

Der Lehrkörper des Bundesgymnasiums und Bundesrealgymnasiums für Slowenen/Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence protestiert schärfstens gegen diese unqualifizierte Äußerung. Womit begründet der Kärntner Landeshauptmann, zugleich Präsident des Landesschulrates für Kärnten, seine Behauptung? Mit Tatsachen und Wahrheit vermag er das nicht!

Das BG und BRG für Slowenen wirkt bereits das 34. Jahr erfolgreich, das beweisen auch die Berufserfolge seiner Absolventen. In diesen Jahren knüpfte es Kontakte zu zahlreichen Gymnasien und anderen Bildungsinstitutionen in Österreich und im Ausland. Wir wollen nur

Auch die Neuordnung des Kärntner Minderheitenschulgesetzes vor zwei Jahren wird im Saldo kaum als Verbesserung gesehen. Wenn manche darin gewisse Lernvorteile sehen, so finden fastebensoviele, daß sich damit einiges verschlechtert hat. Insbesondere die Klassentrennung wird sehr kritisch gesehen – 85 Prozent sehen da Nachteile.

Ganz allgemein werden Verbesserungen des schulischen Angebots für die Minderheit (wie die Förderung des Slowenischen in Kindergärten oder eine zweisprachige Volksschule in Klagenfurt) massiv gefordert. Die Pflege der eigenen Muttersprache gilt allgemein als wesentlich für das Überleben und die soziale Wertigkeit der Volksgruppe, hier besteht ein einhelliges Bewußtsein bei allen deklarierten Slowenen: von den Eltern

die HTL Villach erwähnen, mit der das Gymnasium im heurigen Gedenkjahr enge Kontakte geknüpft hat. Das Gymnasium ist allen österreichischen Staatsbürgern ungeachtet der Muttersprache offen.

Wir fragen den Landeshauptmann als Präsidenten des LSR, woher er die Informationen hat, die zu dieser unbegründeten Erklärung vom Scheitern und von der Ghettosituation des Slowenischen Gymnasiums geführt haben. Offensichtlich ist der Kommunikationsfluß zwischen dem LSR und dem Landeshauptmann gestört.

Das BG und BRG für Slowenen erlebt bereits den fünften Landeshauptmann. Wir sind überzeugt, es wird auch diesen überleben.

Dem Protest schließen sich auch die Elternvereinigung/Združenje staršev, der Schulgemeinschaftsausschuß/Odbor šolske skupnosti und die Absolventenvereinigung des Slowenischen Gymnasiums/Zveza absolventov Slovenske gimnazije an.

mit slowenischer Identifikation werden alle (in der Stichprobe wirklich ausnahmslos alle) Kinder zum Slowenischunterricht angemeldet – auch wenn in der Familie vorwiegend deutsch gesprochen wird. Und das Bekenntnis zum Slowenentum ist in auffallend hohem Maß mit einem starken Bildungswillen verbunden.

Die vorliegende Umfrage steht in einer Reihe von neueren Studien zur Minderheitenproblematik und zur Multikulturalität in Österreich.

Haider-Mißtöne in Latschach

Mit schrillen Haider-Mißtönen und intolerantem Beifallskundgebungen gegenüber den Angehörigen der slowenischen Volksgruppe endete am Vorabend des Nationalfeiertages in Latschach am Faaker See/Loče ob Baškem jezeru ein Diskussionsabend zum Thema „Dorf an der Grenze - Von 1920 bis ins Jahr 2000“.

Der Landeshauptmann nutzte die Gelegenheit des Schlußwortes zu unqualifizierten Angriffen gegen die gesamte slowenische Volksgruppe („Andere Volksgruppen in Europa würden sich alle zehn Finger abschlecken, wenn es ihnen so gehen würde wie die Kärntner Slowenen...“), gegen ihm offensichtlich nicht genehme Vertreter der Volksgruppe („Provokateure, die aus dem Verkehr zu ziehen wären...“), gegen die Universität Klagenfurt/Celovec, die nach Haider „die Piloten aus dem Weg räumt und provoziert...“ und auch gegen die Kirche, die sich gefälligst aus der Volksgruppenpolitik herauszuhalten habe.

Einige wenige Diskutanten aus dem Publikum, die Ansätze zu einer besseren Verständigung und einem besseren Klima unter den beiden Volksgruppen in die Diskussion einzubringen versuchten, hatten angesichts derart überlauter deutschnationaler und „windischer“ Töne keine Chance gehört zu werden.

Die einzigen positiven Aspekte brachten auf dem Podium „Dorf an der Grenze“-Autor Pluch, Dr. Jože Messner, Dr. Theodor Domej, Franc Černut und – mit Abstrichen – Dr. Simonitsch ein.

Der Abend hätte nach Wunsch der Veranstalter, des örtlichen slowenischen und des deutschen Kulturvereines, eine Annäherung der beiden im „Grenzdorf“ Latschach/Loče lebenden Volksgruppen bringen sollen.

REVIJA

OKT. 90

Kot nalašč bi prav Roberta Musila „Mož brez lastnosti“ lahko služil za prisposodbo določene praznote v koroškem javnem življenju. Prav tako pa lahko tudi njegova vizija „Kakanije“ velja za vodilo poskusa oplajanja kultur, ki nastajajo druga ob drugi v prostorsko sorazmerno majhnem prostoru, katerega danes radi označujejo kot alpejadranskega, v bistvu pa bi lahko tudi rekli, da je koroški. V tem smislu drži tudi izposojenka o „mali Kakaniji“, kulturnem prostoru pač, kakršen se je predstavil v celovškem Arhivu Roberta Musila.

Mala Kakanija kot vizija...

Da je „Celovski oktobrski pogovor o literaturi in politiki“ počastila tudi prosvetna ministrica dr. Hilde Hawlicek, je bilo v bistvu bolj slučajno. Kljub temu pa je bilo lepo slišati, da je ministrstvo menda trdno odločeno podpirati lokalno kulturo. Prvi očitni izraz tega je bila podpora ministrstva za izdajo trojezične knjižice na temo 10.

oktober: Janko Messner je prispeval literarni del, ki je hkrati tudi politični obračun z uradnim proslavljanjem 10. oktobra na Koroškem, temu „Koroškemu triptihu“ pa je grafično razpravo o deseto-oktobrskem vzdušju dodal beljaški slikar Hans Piccottini, ki je v celi seriji upodobil pogrom nemškonacionalne Koroške na dvojezične kra-

Janko Messner in Hans Piccottini sta predstavila novo knjigo

jevne napise leta 1972.

Prireditev, zgrajena po viziji o „mali Kakaniji“, torej proti otoku „blaženih“, ki se lahko razvije prav zaradi nepriznavanja in odrivanja vseh nepravilnosti, pa je pokazala, da bi bila na Koroškem – in to v širšem smislu – potrebna kar cela vrsta literarnih in politično očiščujočih in osvežujočih prireditev.

Veter, ki je vel iz lirike Kajetana Koviča in proze Florjana Lipuša ter Fulvia Tomizze, je bil vsekakor mrzel, kljub temu pa prav zaradi konstruktivnosti spet prijeten in osvežujoč.

Ta večer pa je dokazal, da „mala Kakanija“ lahko zaživi, da imajo ustvarjalci v tem prostoru kaj povedati, kaj ponuditi. Zavedajo se, da

ljudi v tem predelu žuli marsikateri čevljev. Teh žuljev pa se lotevajo. Več bo takih prireditev, lažje se bo utrdila vera v tako vizijo, lažje bo pritegniti prebivalce te „male Kakanije“. Prav napoved, da bo vsaj Musilov arhiv še nadaljeval s takimi prireditvami, je korak v potrebno smer...

Andrej Mohar

Avtor in založnica: Tomizza (desno) in Mračnikarjeva

Kajetan Kovič

Florjan Lipuš, prepričljiv in dosleden

stran 2:

Slovenija -
mirovna
oaza v
Evropi.

stran 3:

Intervju z
zgodovinarjem
Thomasom
Barkerjem

stran 4:

Hrvaški rok
„Brujev“
na novi
LP-plošči.

stran 5:

Pomoč
posiljenim
zenskam in
dekletom

stran 6/7:

Split '90:
vrhunska
atletika
v žarišču

Zeleni Slovenije na čelu s članom predsedstva Republike Slovenije dr. Dušanom Plutom (slika desno) so v preteklih dneh v Sloveniji sprožili diskusijo o demilitarizirani Sloveniji. Predložili so temeljito pripravljen dokument „Zbogom orožje“ o Sloveniji kot mirovni oazi Evrope, katerega glavni avtor je dr. Plut. Predloge k dokumentu, ki je že po prvih dneh vzbudil veliko pozornosti in javno razpravo, pa so prispevali tudi predsednik Zelenih Slovenije mag. Bojan Brumen, Janez Jamnik, Jože Jarh in Božo Flašman. Uporabljeno pa je bilo tudi gradivo „Gibanja za kulturo miru in nenasilja“ Marka Hrena. Dokument objavljamo v celoti, saj bi bil lahko zelo aktualen tudi za Koroško, ki v nasprotju z naprednimi silami v Sloveniji še vedno tiči v „oboroženi preteklosti“ brez pravih perspektiv za skupno mirovno bodočnost v našem majhnem prostoru Alpe-Jadran.

I.L.

Z Zbogom orožje! Slovenija mirovna oaza v Evropi?

1. Tako imenovani sodobni svet označuje nasilje do narave in sočloveka. Uničevanje okolja, torej narave in biološke podlage življenja ter številne vojne sta medsebojno povezana procesa udejanjanja militantnega, nasilnega miselnega vzorca. Kopicenje uničujočega orožja ter že planetarni ekološki problemi grozijo s fizičnim uničenjem človeštva. „Reševanje“ meddržavnih problemov z vojnami je v jedrskem veku civilizacijski absurd in ogroža prihodnost človeštva. Utopija ni svet brez, temveč svet s smrtonosnim orožjem. Zato je zadnji čas, da se soočimo s tisočletja prisotnim miselnim vzorcem o potrebnosti vojske. Če res želimo mir, potem odvzamemo orožje.

2. Za oborožitev se letno v svetu posredno in neposredno namenja okoli tisoč milijard dolarjev, izpopolnjevanje sredstev za pobijanje in izdelavo sodobnih orožij zaposluje ogromen znanstveno raziskovalni potencial. Istočasno pa zaradi lakote umira letno nad sto milijonov ljudi, tretjina človeštva je podhranjena. Vojaški proračuni imajo prednost pred razvojnimi, ekološkimi, izobraževalnimi in socialnimi programi.

3. Procesu popuščenja še posebej v Evropi zmanjšujejo možnost neposrednega vojaškega spopada. Ne glede na zaostritev v Zalivu, ki bi lahko prepričevala o nasprotjem, je realno pričakovati zlasti v povezujoči Evropi pospešene procese razoroževanja. Popolna razorožitev in

odprava nacionalnih armad (le mirovni odredi OZN) so končni cilj miroljubno razmišljajočih prebivalcev sveta. Proces radikalne demilitarizacije najlažje začnejo države, ki niso zgodovinsko obremenjene z osvajalnimi vojnami in jih označuje spoštovanje nenasilnega reševanja meddržavnih in notranjih problemov.

Kot osnovno izhodišče poudarjamo dejstvo, da je Slovenija majhna država na geografskem, nacionalnem in komunikacijskem vozlišču. To ji daje izjemno priložnost, da se v času ustvarjanja popoldne samostojnosti v praksi odloči za civilizacijsko edino sprejemljivo paradigmo preživetja in nenasilja.

Državlani Slovenije so se večinsko že odločili (programi vseh izvoljenih strank) za suvereno Slovenijo, kar pomeni tudi samostojno odločanje o vojaških vprašanjih. Slovenija se bo že ob sprejetju nove ustave morala odločiti med dvema možnostma: vzpostavitev samostojne vojske Republike Slovenije ali pa za demilitarizirano Slovenijo brez vojske, vojaških objektov in vojaške industrije.

Predlagamo, da ne vzpostavimo slovenske vojske po odhodu enot JLA, ter se šele nato eventualno pričnemo ukvarjati z postopno demilitarizacijo. Smo za demilitarizacijo Slovenije brez nastanka republiške vojske. Postopke in časovne roke prehoda k demilitarizirani Sloveniji naj določi ustavni zakon. Takšen predlog ute-

meljujemo z naslednjim:

1. Ob odhodu JLA ter po osamosvojitvi ter proglasitvi nevtralne Slovenije je zgodovinska priložnost, da udejanimo demilitarizacijo Slovenije in preprečimo nadaljevanje nasilni vojaški logiki podrejene družbe in v njej živečega posameznika.

2. Nakopičene gospodarske, razvojno-ekološke, socialne probleme ter probleme družbenih dejavnosti bi lahko prodorneje reševali ob preusmeritvi sredstev, ki jih sedaj namenjamy za vojaške izdatke (vsaj 3 do 5 % narodnega dohodka). V letu 1990 bo Republika Slovenija ob upadu industrijske proizvodnje in standarda ter naraščajoči brezposelnosti, stečajih uboženih družbenih dejavnosti zgolj za potrebe JLA namenila okoli sedemsto milijonov dolarjev.

3. Vojaška oborožitev predstavlja najbolj nevarno obliko degradacije okolja, zlasti v že tako onesnaženih pretežno kraški in gosto naseljeni Sloveniji. Demilitarizirana in nejedrska Slovenija bi pomenila tudi dejansko in potencialno zmanjševanje obremenitve ekosistemov Slovenije, sosednjih regij in celotnega planeta.

4. Demilitariziranost Slovenije bi pomenila najbolj nedvoumen in miroljuben prispevek k nujnosti nenasilnega reševanja razpleta jugoslovskega političnega gordijskega vozla, zgled za pričetek demilitarizacije ostalih jugoslovske republik, Balkana in celotne Evrope. Z državljansko vojno in nasi-

ljem ni mogoče uspešno reševati zapletenih medrepubliških in mednacionalnih problemov Jugoslavije. Nekaj tisočglava nova slovenska armada pa tudi objektivno ne bi mogla preprečiti eventualnega vojaškega napada številno nekajkrat močnejših armad sosednjih držav. Utopično je računati, da bi se država kot je Slovenija, v primeru, da bi prišlo do oborožene agresije nanjo, lahko ubranila s svojo vojsko, pa če bi bila še tako mogočna. Varnostna rešitev za Slovenijo je intenzivna in globalna politika miru. Vojska v Srednji Evropi ne zagotavlja varnosti, temveč nasprotno – vzpodbuja potencialne konflikte.

5. Človekove pravice in svoboščine kot temeljno načelo nove slovenske ustave ne morejo biti dejansko celostno uresničene, če posameznika usposablja in obvezuje, da z orožjem brani ozemlje. Smrt drugega, tudi napadalca, ne sme in ne more biti sredstvo za doseg katerega koli ozemljskega cilja. S silo in smrtjo pridobljena neodvisnost ne prinaša trajne svobode. V bistvu pa vsaka vojska temelji na sili in ustvarjanju pogojev za afirmacijo sile. Temu se lahko postavi po robu le odločna in brezkompromisna politika nenasilja, vzgoje in izobraževanja za mir, v primeru kršitve pravic pa nenasilen odpor in bojkot.

6. Zgodovina in kultura slovenskega naroda temeljita na nenasilju in odsotnosti povečevanja moči. V viziji demilitarizirane prihodnosti sveta predstavlja naša nenasilna zgodovina do sosedov dragoceno dediščino, ki nam je v ponos in je v teh prelomnih časih ne smemo zapraviti s težnjo po moči in militarizaciji duha državljanov Slovenije. Ker smo miroljubni in ne ogrožamo nikogar, lahko z vsemi sklenemo mir in se razorožimo. Včeraj zasnovana nevojaškost je danes in zlasti jutri progresivni srž humane kulture nenasilja in univerzalne varnosti.

7. Zavajanje pomenijo strahovi, da demilitarizirana Slovenija pomeni pot v policijsko državo in okrepljeni terorizem. Vprašanje notranjega miru in reda je tudi po sedanji ustavi zunaj pristojnosti armade in se mora reševati z elementi pravne države in zagotavljanje človekovih pravic.

Bistveno je izhodišče, da postane ideja o Sloveniji brez armade temeljna ustavna kategorija. Predlagamo, da se četrti „mirovni“ člen nove slovenske ustave gasi: Republika Slovenija je demilitarizirana država brez lastne vojske in brez vojaške industrije. Varnostna politika temelji na garanciji OZN, Sveta Evrope, na negovanju miroljubnih mednarodnih odnosov, na spoštovanju človekovih pravic in na vzpostavljanju nenasilnih, ekoloških, socialnih ter duhovnih vrednot. Njene meje in ozemljsko nedotakljivost bi varovale enote policije in v prehodnem obdobju tudi enote teritorialne obrambe Republike Slovenije. Idejo o demilitarizirani Sloveniji je potrebno udejaniti z naslednjimi postopki:

1. Pospešena izdelava raziskovalnega projekta „Demilitarizirana Slovenija“ (z ustanovitvijo mirovnega inštituta) z vsemi posledicami, ki jih prinaša udejanjanje ideje o Sloveniji brez vojske.

2. Kljub sklepu helsinške konference o spoštovanju mej v Evropi pridobitev ponovne potrditve sosednjih držav (Italija, Avstrija, Madžarska) o spoštovanju mej Republike Slovenije, kar velja tudi za Republiko Hrvaško in druge republike SFRJ. Prav tako bi bilo potrebno dobiti vsa mednarodna zagotovila s pogodbami o nenapadanju ter opredeliti status Republike Slovenije kot eksperimentalne demilitarizirane države pod pokroviteljstvom OZN in Evropskega sveta.

3. Široko organizirano zbiranje podpisov za uvrstitev mirovnega člena v novo slovensko ustavo.

4. V kolikor v javni razpravi člen o demilitarizirani Sloveniji ne bo mogoče uvrstiti v predlog nove slovenske ustave, predlagamo razpis mirovnega referenduma.

Z ukinjanjem vojske bomo „izgubili“ potratno in ekološko razdiralno vojaško industrijo, nehuman način ukazovanja in programiranje težave za ubijanje ter ideologijo ustvarjanja sovražnikov. Pridobili pa prepotreben denar, zaupanje naših sosedov, srca mater in spokoj sinov. Ne zavrzimo zgodovinske priložnosti, da se sosedom, Evropi, svetu končno predstavimo kot miroljubni in daljnovidni – z Zbogom orožje!

Napočil je nujni – in morda skrajni – čas, da pogledamo svoji polpreteklosti v oči, predvsem pa da zapišemo in shranimo vse spomine in pričevanja ljudi o našem travmatičnem polpreteklem času. Čas strahu je minil, nastopil je čas za besedo.

Skupščina Republike Slovenije je na sejah zborov 18. in 19. julija 1990 sprejela Odlok o ustanovitvi, nalogah in sestavi ter številu članov komisije skupščine Republike Slovenije za raziskavo povojnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov

Slovincem doma in po svetu

in drugih nepravilnosti.

Komisija se je zavzela, da bo opravljala naloge, za katere je bila ustanovljena, s polno mero etičnega poslušanja, strpnosti in nepristranosti ter ideološke neobremenjenosti. Njena naloga je raziskava povojnih dogodkov, vendar bo Komisija verjetno morala seči tudi v dogajanja med vojno, kolikor se bo izkazalo, da so neposredno pogojevala povojno dogajanje.

Raziskava povojnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti je njuna pot k resnični spravi na Slovenskem ter pogoj za pisane dopolnjene zgodovine polpreteklega časa, ki bo temeljila na dejstvih in ne bo prilagojena ideološkimi gledanjem na tedanji čas.

Da bi komisija lahko dobro opravila svoje delo, prosi pomoč Slovence v domovini in po svetu. Prosim vas,

posredujte republiški komisiji, ali pa tudi ustreznim komisijam po občinah, ki so jih ali pa jih še bodo ustanovile, vse znane podatke (krajci grobišč, število žrtev, okoliščine, v katerih so bili poboji in podobno, podatki – pričevanja o pravno dvomljivih procesih in njihovih posledicah za posameznike ali skupine ter druge nepravilnosti).

Komisija bo ugotovljena

relevantna dejstva posredovala pristojnim organom, da bodo storjene krivice tudi moralno, politično, pravno in materialno popravljene.

Komisija bo delovala tako, da bo vsem pričevalcem zagotovljena osebna integriteta in varnost, vsakomur pa se zahvaljuje za pomoč.

Skupščina Republike Slovenije, Komisija za raziskavo povojnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti.

Das aktuelle Interview mit Thomas M. Barker

Der amerikanische Universitätsprofessor Dr. Thomas M. Barker (Foto) ist durch seine Interviews zu den Ereignissen zu Kriegsende 1945 in Kärnten und Slowenien im „Slovenski vestnik“ und im „Delo“, sowie zuletzt durch seine Teilnahme am „Club 2“ des ORF zum Thema „Karawanken – Brücke oder Mauer? Kärnten und Slowenien im neuen Europa“ einer breiten Öffentlichkeit in Österreich und in

unserem Nachbarstaat bekannt geworden. Dr. Barker ist ein Experte auf dem Gebiet von Minderheitenfragen und hat überdies die jüngere Geschichte Kärntens und Sloweniens in mehreren Publikationen kritisch bearbeitet bzw. analysiert. Das folgende Gespräch mit dem amerikanischen Historiker führte SV-Chefredakteur Ivan P. Lukan nach der „Club 2“-Diskussion in Klagenfurt/Celovec.

„Im Europa von morgen kein Platz für den Deutschnationalismus!“

Herr Professor, was sagen Sie zum Ablauf des „Club 2“. Hat es sich für Sie ausgezahlt, mitdiskutiert zu haben?

Der Club 2 hatte einen durch das Thema vorgegebenen, begrenzten Rahmen. Die Betonung lag sicherlich in der Begegnung des Kärntner Landeshauptmannes mit dem slowenischen Ministerpräsidenten Peterle, wobei die Diskussionsleitung ganz offensichtlich den Auftrag hatte, diese „Big story“ auch als solche zu verkaufen. Für mich als Historiker wurden daher leider einige sehr wichtige Themen nur sehr oberflächlich behandelt.

Lag dies vielleicht auch daran, daß die Atmosphäre alles eher als entkrampft war, besonders was Haider anbelangte. Hat auch die Diskussion um die Verwendung der Sprache das ihre dazu beigetragen?

Ich habe von allem Anfang an Partei für den Herrn Ministerpräsidenten ergriffen, der auf die Verwendung der slowenischen Sprache in der Diskussion bestand. Dies obwohl er sehr gut Deutsch spricht. Ich setzte mich für die Verwendung des Slowenischen aus drei Gründen ein: erstens wegen der staatsmännische Perspektive, die gemachten Äußerungen eine hohe Verbindlichkeit gibt, zweitens wäre Peterle trotz seiner guten Deutsch-Kenntnisse in einem direkten Zweigespräch gegenüber Haider zweifellos im Nachteil gewesen, und drittens, und das erscheint mir am wichtigsten, ist es der Symbolismus für die Gleichwertigkeit des Slowenischen gegenüber dem Deutschen. Das Slowenische wurde doch von offizieller Seite in der Vergangenheit und wird auch heute noch absolut zweitrangig behandelt.

Hätten Ihrer Meinung nach nicht auch die Herren Simonetti von der Slovenska matica in Ljubljana, der Künstler Valentin Oman und auch Bischof Dr. Kapellari zumindest einige Worte in Slowenisch sprechen sollen?

Bei Ministerpräsident Pe-

terle ist bei der Beantwortung dieser Frage sicherlich ein anderer Maßstab angebracht als bei den anderen Genannten. Es war für das deutschsprachige österreichische Publikum sicherlich besser, daß sie Deutsch gesprochen haben, Doch wenn ich schon vorhin die Symbolwirkung des Gebrauches der slowenischen Sprache im Medium Fernsehen erwähnt habe, so hätte bei diesen Personen der Gebrauch des Slowenischen sicherlich auch seine Berechtigung gehabt.

Wenn ich mich richtig erinnere, war in der Diskussion um den Sprachgebrauch von Landeshauptmann Haider vorgebracht worden, doch die deutsche Sprache zu verwenden, um die Zuseher bzw. Zuhörer durch lange Übersetzungen nicht zu langweilen. Für mich war dieser Einwand kein Argument, was übrigens im Verlauf der Diskussion durch die geschickte Dolmetscherin Cornelia Vospornik eindrucksvoll bestätigt wurde.

Zur Diskussion, zu konkreten Themen: Haider wirkte am Beginn der Diskussion überaus aggressiv, besonders in Richtung Peter-

le, dem er nationalistische Politik vorwarf. Haider urgierte auch Minderheiten- bzw. Volksgruppenrechte für eine deutsche Volksgruppe in der Untersteiermark, wobei Haider von ursprünglich 500.000 Deutschen sprach und gleich auch eine Reziprozität mit der Gewährung von Rechten an die Kärntner Slowenen herstellen wollte. Haider hat hier offensichtlich nicht mit dem Historiker Barker gerechnet.

Ich muß zuerst betonen, daß Herr Haider sehr aggressiv aussah und eine fürchterliche Spannung in der Luft lag. Die Situation war so angespannt, daß ich mir dachte, es sollte doch endlich jemand einen Witz erzählen, um die Situation zu entkrampfen.

Was nun die deutschsprachige Bevölkerung in der Untersteiermark, die Städte Maribor/Marburg, Celje/Cilli usw. anbelangt, habe ich Haider die notwendige Antwort geben können. Nämlich, daß es eine totale Legende ist, daß es dort 500.000 Deutsche gab. Solche Behauptungen haben überhaupt nichts mit der Wirklichkeit zu tun, sie sind aber für gewisse Kreise, die

auch bewußt Geschichtsverfälschungen produzieren, charakteristisch. Ich meine, daß absichtlichen Geschichtsverfälschungen entschlossen entgegengetreten werden muß.

Den Tatsachen entspricht lediglich, daß etwa die Hälfte der Bevölkerung von Maribor/Marburg und Celje/Cilli die deutsche Muttersprache hatte und die Slowenen auch die deutsche Sprache lernten. Die einzige größere Sprachgruppe vor dem Zweiten Weltkrieg in Slowenien waren die Gottscheer und gerade diese Gruppe wurde von Hitler bzw. den Nazis schlecht behandelt und von diesen sogar umgesiedelt.

Im Verlauf dieser Club-Diskussion war auch vom Antisemitismus die Rede, konkret fiel dabei der Name des Kärntners Odilo Globocnik.

Auch hier gab es einen Schlagabtausch zwischen Herrn Haider und mir. Ich erwähnte Odilo Globocnik deswegen, weil die Angst, die Kärntner Slowenen noch heute fühlen, für das Fernsehpublikum verständlich gemacht werden mußte. Das österreichische und das europäische Publikum sollte

einen Eindruck bekommen, wie sich die Kärntner Slowenen in der Nazizeit gefühlt haben müssen. Ein Odilo Globocnik ist dafür ein Symbol, denn er gehörte zu den ärgsten Fällen die man zitieren kann.

Die Diskussion über den Antisemitismus hatte Herr Haider mit dem Verweis auf eine antisemitistische Passage aus einer serbischen Publikation ausgelöst. Ich sagte ihm, daß es Antisemitismus überall gegeben hat; in Amerika, Ungarn, Serbien, und Kärnten kein Monopol auf den Antisemitismus hatte. Was den Unterschied ausmachte ist die Tatsache, daß weder die Serben, noch die Ungarn, Amerikaner usw. Vernichtungslager organisierten. Dies tat jedoch ein Globocnik, den Himmler wohl auch deshalb engagierte, weil er der korrupteste Mann war, den man sich vorstellen konnte. Er bestahl sogar die Verwaltung der Vernichtungslager, so daß er nach Istrien versetzt wurde, was jederzeit belegt werden kann.

In der „Club 2“-Diskussion wurde von Ihnen bei der Behandlung der Schulproblematik in Kärnten die Vorteile des Bilingualismus angesprochen. Sie haben dabei auf positive Modelle in den USA verwiesen und gemeint, daß etwa die neueste Regelung in Bundesstaat New York ein Modell für ein konfliktfreieres Zusammenleben von Volksgruppen auch in unserem Raum darstellen könnte.

Ich bekam die Einladung zu dieser Diskussion erst sechs Tage vor der Sendung, dennoch konnte ich vom zuständigen Ministerium in New York rechtzeitig jene Unterlagen erhalten, die ich dann auch im Fernsehen präsentierte. Es geht hier um den Erlaß des New Yorker Unterrichtsministeriums, wonach jede Schulleitung beauftragt ist, die Muttersprache der Studenten nach objektiven Kriterien festzustellen und dafür zu sorgen, daß sie eine gleichwertige Ausbil-

Die „Club 2“-Runde zum Thema „Kärnten und Slowenien im neuen Europa“

(Fortsetzung umseitig)

„Kein Platz für den Deutschnationalismus!“

(Fortsetzung)

dung in Englisch, das sie im Alltag unbedingt benötigen, und in ihrer Muttersprache erhalten.

Es gibt hier einen prinzipiellen Hintergrund. Man meint bei uns, daß die Multikulturalität für das Zusammenleben von mehreren Völkern in einem Staat besonders wichtig ist. Diese Multikulturalität bietet schließlich nicht nur dem Einzelnen große Vorteile, sondern der Wirtschaft, in den internationalen Beziehungen usw.

Ich kenne Kärnten zu gut, um nicht den Vorschlag zu machen, dieses Modell den Kärntner Schulleitern anzuvertrauen. Wenn es in Kärnten irgendwann zur Verwirklichung dieses Modelles kommen sollte, dann käme dafür nur das Bundesministerium für Unterricht in Wien in Frage. Nur dieses könnte in diesem sensiblen Bereich die notwendige Objektivität garantieren. Ich bin jedenfalls gerne bereit, den Kärntner Slowenen die entsprechenden Unterlagen bereitzustellen.

Sie reden der Bilingualität und Multikulturalität das Wort. Sollte diese Strategie nicht auch von den Kärntner Slowenen und auch der deutschsprachigen Mehrheitsbevölkerung umgesetzt werden? Ansätze dazu gibt es bei einem Teil der Slowenen ja bereits.

Ich selbst bin gemischter Abstammung. Auf der einen Seite bin ich Altamerikaner, auf der anderen Seite norwegischer Abstammung. Ich wuchs in einem kulturell sehr bunten Minnesota auf und profitierte ungemein viel davon.

Herr Professor, wir und auch Sie haben vor und am 10. Oktober 1990 eine andere Form von „Kultur“, nämlich den in Kärnten noch immer hoffähigen Deutschnationalismus in all seinen Facetten, von verbalen Ausbrüchen bis hin zu den Aufmärschen, erlebt.

Ich bin prinzipiell gegen Aufmärsche und Umzüge oder wie man solche Veranstaltungen sonst zu nennen pflegt. Es sei denn, es tritt eine gute Kapelle auf.

Was sich hier in Kärnten abgespielt hat, kann man allerdings nur als unangenehm bezeichnen. Ich habe auch einen braunen Kärntner Hut zuhause, doch ich habe ihn nicht mitgenommen, weil diese traditionelle Farbe jetzt mißbraucht wird. Außerdem war die Vorstellung furchtbar langweilig.

Vom Standpunkt der Kärntner Slowenen ist es darüber hinaus klar, daß solche Veranstaltungen Salz ihre Wunden bedeuten.

Ich bin kurz am Umzug vorbeigegangen, mein Inter-

esse galt jedoch der Gegenveranstaltung im ÖGB-Haus, wobei mich die Auftritte von Prof. Ringel und Werner Schneyder am stärksten beeindruckten. Zu dem Zwischenfall nach der Veranstaltung möchte ich nur sagen, daß ich es für dieses Land typisch finde, daß nicht der Angreifer von den Behörden zur Anzeige gebracht wurde, sondern der Verteidiger eines im Rollstuhl sitzenden, wehrlosen Mannes. Ich bezeichne so etwas als unverschämte und ich war persönlich sehr schockiert.

Zurück zum „Club 2“. Der Moderator Prof. Paul Lendvai hat es am Schluß der Diskussion offensichtlich für notwendig befunden, sich bei Haider anzubiedern und bei Haider Parallelen zum politischen Aufstieg des ehemaligen amerikanischen Präsidenten Richard Nixon herzustellen.

Ich versuche mich hier kurz zu fassen, denn meinerseits ist hier nur ein grober Vergleich möglich. Nixon ist intellektuell sehr begabt, charakterlich aber sehr schwach. Was Nixon zugute gehalten werden kann, ist die Anknüpfung der Kontakte zu China, die ein linksstehender amerikanischer Präsident nie hätte vollziehen können.

Haider kenne ich nicht so genau, doch hat er als aufwärts strebender Politiker in ganz Europa eine schlechte Presse, besonders in Spanien und in den Niederlanden. Dies gilt übrigens auch für Amerika, für New York. Er erscheint also international in einem eher schlechten Licht, möglicherweise zum Teil unfair, doch so ist es.

Haider würde meiner Ansicht nach für Österreichs guten Ruf im Ausland noch weniger beitragen als der Herr Bundespräsident Waldheim.

Ich persönlich bin aus dieser Beurteilung heraus sehr skeptisch, daß Herr Haider imstande wäre, eine andere Bahn einzuschlagen, denn Organisationen wie der Heimatdienst, der Abwehrkämpferbund und andere deutschnationale und rechte Organisationen sind seine politische Basis. Und auf diese kann er, trotz deren Enge, nicht verzichten. Eine Nixon-Wende, um beim groben Vergleich zu bleiben, ist bei ihm daher undenkbar und für Haider aus den genannten Gründen auch nicht vollziehbar.

Von der Vergangenheit zur Gegenwart und Zukunft.

Offensichtlich bestimmt die Vergangenheit die Gegenwart. Das Publikum ahnt wahrscheinlich gar nicht, wie weit die Wurzeln der Vergangenheit reichen. Als Fachhistoriker bin ich hier geneigt, sogar ins Mittelalter und noch weiter zurückzugehen.

Aber zur Sache: die Fehler der Vergangenheit sollen fair behandelt werden, wobei ich betonen will, daß man sie im breiteren Interesse des gesellschaftlichen Lebens nicht begraben darf. Eine bessere Zukunft gestalten heißt, die Fehler ebenfalls berücksichtigen.

Dies meine ich besonders für den Alpen-Adria-Raum, wo Deutsche, Slowenen, Friulaner, Kroaten, Italiener, Ungarn und andere Völker auf engem Raum zusammenleben. Es gibt hier Möglichkeiten, die genutzt werden sollen, wobei die Basis dafür die Anerkennung der verschiedenen Sprachen, Kulturen usw. sein muß. Ich bin davon überzeugt, daß gerade dieser Raum eine sehr wichtige Rolle im Europa der Zukunft spielen wird.

Angesichts dieser Einschätzung, die übrigens auch von vielen angesehenen Politikern, Experten usw. geteilt wird, erhebt sich die Frage, ob in diesem entscheidenden Zeitpunkt die richtigen Politiker, denken wir etwa an Haider in Kärnten, am Ruder sind, um diesen Weg ins Europa der Zukunft auch gehen zu können.

Im zukünftigen Europa hat Deutschnationalismus, besonders in seiner verdeckten Form der Heimattreue, überhaupt keinen Platz!

Barker: Nemški nacionalizem nima mesta v novi Evropi!

(Nadaljevanje z 2. strani)

predlagal, da na Koroškem materinega jezika ne ugotavljajo ravnateljstva, temveč da bi to morala biti pristojnost zveznega ministrstva za pouk na Dunaju, je dejal Barker.

V zvezi z nemškonacionalnim praznovanjem 70. obletnice koroškega plebiscita je Thomas M. Barker dejal, da je že v principu proti vsakršni obliki pohodov in povork.

„To, kar pa se je dogajalo na Koroškem, lahko označim le kot neprijetno“, je dejal priznani ameriški strokovnjak.

Odločno je tudi obsodil napad na profesorja Erwina Ringla po prireditvi v Domu sindikatov v Celovcu in dejal, da je ta dogodek tipičen za Koroško, kakor tudi dejstvo, da pri policiji ni bil prijavljen napadalec, temveč človek, ki je prof. Ringla pred napadalcem branil.

V razgovoru za naš list se je Barker dotaknil tudi različnih tem, ki so bile v ospredju diskusije v „Clubu 2“.

Glasbene novosti

„Bruji“ jamčijo za kvaliteto in uspeh

Doma je pač doma

Pred desetimi leti so se v avstrijski srenji prvič pojavili kot ustvarjalci popularne glasbe, pretekli teden pa so na Dunaju predstavili svojo tretjo veliko (LP) ploščo. Glasbena skupina Bruji ni postala samo sinonim za spletnje gradišćansko-hrvaških folkloroglasbenih izhodišč s trendi in razvojnimi stopnjami avstrijske pop-glasbe. Svoji glasbi je prilepila etiketo „hrvatski rok/Krowodn-rock.“ skupina sama pa se je uspešno uveljavila v domači avstrijski sceni popularne glasbe.

Lansko leto je bila pesem „Tabure“ celo 10 tednov uvrščena v avstrohitparadi. Bruji so s svojim ustvarjanjem prestopili ozke meje, ki ovirajo marsikatero „manjšinsko“ glasbeno skupino. S svojim uspehom in orientacijo k širši avstrijski publiki so postali

tako rekoč medij, ki je bil v stanju bolj uspešno informirati o obstoju in problemih gradišćanskih Hrvatov kot bi to zmogle politične in kulturne organizacije Hrvatov ali njihove folklorne in taburaške skupine.

Pri tem pa nikdar niso ostali zgolj pri prikazovanju narodnostnih problemov, temveč so jih znali izvrstno združiti z obstoječimi socialnimi, družbenimi in splošno človeškimi problemi.

Nova plošča „Daham/Doma, ki vsebuje nove pesmi in uspešnice skupine iz preteklih let v to vsekakor potrjuje. Plošča je izšla pri Extraplatte (Pf 2, 1094 Dunaj) in bo v kratkem na voljo tudi na digitalni plošči (CD), naročiti pa jo je mogoče tudi pri Ferencu Buzanichu, Park ulica 3, 7304 Veliki Borištof/Großwarasdorf.

Nova plošča Grönemeyerja

Mislim, da vsi poznate nemškega pevca Herberta Grönemeyerja ki je še posebno zaslovel s svojo ploščo „Männer“ (Moški). Nedavno tega pa je izdal novo ploščo, ki se imenuje „Luxus“. V zadnjih letih je Grönemeyer podpiral različne dobredelne akcije, tako npr. je sodeloval pri „Band für Afrika“, v zadnjem času pa pri iniciativi „FCKW Stop“. Bi radi vedeli, kakaj je novo ploščo imenoval „Luxus“?

Sam pravi, da sta za to dva razloga. Prvi je ta, da se imajo Nemci za nekaj boljšega (ta

čas zahodni proti vzhodnim), drugi pa je njegovo privilegirano življenje pevca, ki mu omogoča luksuzno življenje. Za svoje pesmi in popevke pa znani pevec pravi, da nastajajo iz njegovega življenja. Herbert Grönemeyer je prepričan, da je njegova publika odzivna tudi na tekste in teme, ki jih v svojih popevkah obravnava. O konkurenci pa pravi, da zanj ne obstaja, konkurent je le sam sebi, v tem smislu, da sicer ne more peti boljše kot kak drug pevec, temveč samo boljše, kot poje sam.

Herbert Grönemeyer (levo) in njihova klapa.

Klic v sili: 0463 51 57 66

Pomoč posiljenim ženskam in dekletom

Nekateri moški menijo, da posilstva sploh ni, da so ženske same krive, če je vendar prišlo do nasilja, ker so moškega provocirale (s kratkim krilom in golo kožo) ipd. Ob tem pa se ženske lahko vprašamo, ali moški ravnaajo kot žival, ki nima kontrole nad svojim instinktom? Ali niso pogosto prav moški kreatorji ženske mode (s tem pa tudi kratkih kril...), ali niso prav moški odgovorni za reklamo, ki žensko zreducira na njeno spolnost?

Dejstvo je, da je število posilstev v Avstriji visoko. Zaradi tabuja okrog te teme konkretnega števila sicer ni mogoče zvedeti, statistiki pa menijo, da je v Avstriji letno seksualno zlorabljenih okrog 10.000 otrok. To visoko število pa ne dopušča dvomov, da je vsaj toliko tudi posiljenih žensk. V tej zvezi je vsekakor treba pozdraviti novoustanovljeni „Klic v sili“, ki nudi pomoč vsem ženskam in dekletom, ki so doživele nasilje na seksualnem področju.

Nekako od srede oktobra dalje deluje v Celovcu „Klic v sili za posiljene ženske in dekleta / Notruf für vergewaltigte Frauen und Mädchen“, ki ga je ustanovilo društvo „Žensko zavetišče/Frauenhaus“, v katerem sodelujejo različne koroške ženske organizacije. Po telefonu prizadetim pomagajo psihologinja, socialna delavka in juristka, dosegljive pa so (vsaj v začetku delovanja) ob ponedeljkih od 15. do 17. ure in ob četrkih od 18. do 20. ure. Izven tega časa pa je na voljo avtomatični telefonski trak, na katerem lahko vsaka ženska pusti sporočilo ali pa svojo telefonsko številko.

Klic v sili je namenjen za anonimno pomoč (razgovor po telefonu), če pa si prizadete ženske želijo konkretno pomoč, pa jih sodelavke Klica v sili rade spremljajo tudi na policijo, k

zdravniku ali pa jim pomagajo pri sodni obravnavi.

Sodelavke te nove institucije bodo poleg tega skušale delovati tudi v javnosti s tem, da bodo opozarjale na probleme, ki jih imajo posiljene ženske in dekleta; vsem ženskam pa bodo svetovale, kako ravnati v primeru, da na lastni koži doživijo seksualno nasilje.

Na tiskovni konferenci je dr. Helga Hieden-Sommer, predstavnica socialističnih žena na Koroškem, poudarila, da so prizadete ženske še vedno preslabo informirane o možnostih, ki jih imajo v primeru posilstva.

Organizatorke te ustanove polagajo posebno važnost ustvarjanju vzdušja, v katerem bodo ženske lažje spregovorile o posilstvu (in s tem bo lažje reševati probleme, ki so ob tem nastali!), ne da bi bile navezadnje same potisnjene v vlogo storilke, češ

da so posilstvo sprovcirale s svojim vedenjem, obleko ipd.

Na tem področju bo treba, o tem so ženske prepričane, delati intenzivno in vztrajno, kajti posilstvo je, kot tudi vsako drugo nasilje, v naši družbi še vedno tabuizirana tema.

Psihologinja dr. Petra Rainer-Geistler je na tiskovni konferenci spregovorila še o okoliščinah, v katerih največkrat pride do posilstva. Pri tem je razlikovala dve skupini:

1. Največji del žensk/deklet doživi posilstvo v krogu znancev ali pa celo v lastni družini. Okrog 70% prizadetih krivca osebno pozna.

2. Znatno manjša je skupina neznanih storilcev, čeprav se v javnosti kaj rado ustvarja mnenje, da storilci čakajo na svoje žrtve le v temnih parkih, gozdovih ipd.

Dejstvo, da so storilci veli-

kokrat znanci, pa je brez dvoma tudi vzrok za to, da ženske/dekleta o posilstvu raje molčijo.

Molčijo pa tudi zato, ker v javnosti in pri sodnih obravnavaah prizadete ženske kaj radi potisnejo v vlogo storilke – končno je pač kriva njena obleka, da se moški ni mogel več obvladati! – na tem pogosto gradijo zagovorniki.

Tako ali drugače pa žrtvam ostane psihična travma včasih kar vse življenje, posebno še, če nikdar niso imele priložnosti za razgovor o travmatičnem doživetju in razbremenitev.

Proti trditvi, da so ženske celo same povzročiteljice posilstva, ker so storilca provocirale, pa govori, tako trdi dr. Helga Hieden-Sommer, predvsem dejstvo, da posiljene ženske najdemo v vseh starostnih dobah in v vseh slojih.

Med nami povedano

piše dr. Štefka Vavti

PRIHAJAJO SPET MIRNI ČASI

Volitve so mimo, napihovanje in hmtatata okrog jubilejnega 10. oktobra smo preboleli/e, prihajajo spet mirnejši časi?

Šolarji so se spet navadili na šolo, malčki se privadili vsakdanjiku otroškega vrta. Se bomo zdaj lahko nekoliko odpočile? Se poglabile vase, ko nas jesenska megla ali deževje sili, da ostajamo v hiši/stanovanju. Pustiti za seboj vsakdanji stres, nemir, ki se nas polasča, ko so otroci vse preglasni, nemirni, ko dan zahteva od nas vse več moči, potrpljenja, umirjenosti.

Ne, ne pustijo nas počivati, mirovati, se odpočiti od vročega poletja, hektičnih dni pred volitvami, 10. oktobra, šolskega začetka...

Komaj drevje zgublja jesensko listje, ki nas je presenečalo s svojo barvitostjo, že se bo treba oboroževati za naslednji boj.

Na policah v trgovinah se pojavljajo prvi Miklavži, za žlehtnobe med nami partlji, z vrečkami, v katerih nas bodo odnesli... V ženskem časopisju nam dajejo prve nasvete, kakšna darila naj letos podarimo našim najdražjim, seveda self-made, v prihodnjih tednih jih bo treba izdelati, kajti najbolj dragoceno je pač darilo, ki smo ga naredile same, ob mislih na najdražje, nam sugerirajo. Pri tem mi pride na misel doživetje s sinčkom, ko sem mu nedavno tega spletila pulover. „Ne maram ga“, je zakričal, kot kakšen strupen škrat, čeprav sem v pulover vpletla vso svojo ljubezen...

Zadišalo je po receptih za božično pecivo, cimet, koriander, orehi... na delo bo treba, da bo vse pravočasno gotovo!

Postaviti se v kuhinjo, izrabiti zadnje ure prostega časa, kajti le tako bomo lahko presenetile naše majhne in večje tiranelčke. Da ne pozabim nakupov, saj božič že zdavnaj ni več čas miru, čas nepotrebne hektike je, čas izdatkov, čas, ki prav od nas žensk terja vse preveč, ko nam naprtijo odgovornost za to, da bodo prazniki tudi uspeli. Sledimo torej napotkom, pletimo, kuhajmo in tekajmo po trgovinah, v gneči, v mrazu, še in še, tako da bomo pravočasno za božič gotove, z živci namreč...

Napotki za žrtve:

- Če se odločite za ovadbo (Anzeige), si napravite beležke o vseh detajlih, katerih se spomnite.
- Če vam je mogoče, ne spremenite ničesar na mestu, kjer ste bile posiljene.
- Shranite obleko z madeži, krvjo ipd. (v vrečki, da se sledi ne izgubijo).
- Pojdite kar se da hitro k zdravniku, ne da bi se prej oprhale (do 25 ur po posilstvu), greste lahko tudi v ambulantno bolnico ipd.
- Tam naj vam potrdijo izsledke preiskave.
- Če se odločite za ovadbo, naj vas na policijo spremlja oseba, kateri zaupate – to je vaša pravica! –, ta naj bo vaša priča in v pomoč.
- Imate pravico, da vas zasliši policistka.
- Zapisnik podpišite le tedaj, če povsem odgovarja temu, kar ste doživeli.
- Ovadbo lahko vložite tudi še pozneje (nekaj tednov, mesecev... po doživetju).
- Pokličite Klic v sili za posiljene ženske in dekleta, ta posreduje tudi naslove, kam se lahko obrnejo otroci, ki so bili seksualno zlorabljeni.

Nasvete in informacije za posiljene ženske in dekleta lahko prejmete ob ponedeljkih od 15. do 17. ure in ob četrkih od 18. do 20. ure po telefonu na štev.: 0463 – 51 57 66.

Nekateri moški so prepričani, da ženske same izzivajo – npr. z goloto – posilstvo. Ali moškim res ne uspe obvladati svoj spolni nagon?

Split, dalmatinsko mesto s 1700 let staro tradicijo, je bil zadnji teden avgusta prireditelj 15. evropskega prvenstva v atletiki. Mesto rimskega cesarja Diokleciana in njegova značilna štirikotna palača iz 3. stoletja, gozdni Marjan in mediteranska klima, vse to je bila izredna kulisa ene največjih športnih prireditev v Jugoslaviji. Na arhitektonsko modernem stadionu nogometnega kluba Hajduk so se pomerili najboljši atleti iz 33 držav Evrope. Kljub mediteranski vročini so dosegli izjemne rezultate, nacionalne rekorde, evropski rekord na 4 x 400 m (2:58,22, Velika Britanija) in svetovni rekord v štafetnem teku 4 x 100 m (francoska četverica, 37,79, prej 37,83).

Sportniki Evrope so bili v Splitu izjemno razpoloženi. Kljub strogim kontrolam so se počutili tako prosti in sproščeni kot še nikoli poprej. Za to so poskrbeli Mediteran in prebivalci Splita, ki so navdušeno slavili evropsko prvenstvo, svetovni rekord in svoje ljubljence.

Atleti so se za topel sprejem zahvalili po svoje. Poleg protokolarnih stovesnosti na zaključku so plesali, skakali v jarek z vodo, tekli poslovnih kroge in se pristrčno objemali. Kasneje so prisostvovali tudi enkratni „Evropski noči“ sredi Splita, kjer so doživeli ljubeznivo gostoljubnost Splitsčanov in v slovo še ognjemet, ki sta ga Split in Hrvaška podarila Evropi.

Tiste dni je bil Split povsem športen. Nacionalni problemi so bili navidezno prikriti, pa vendar prisotni. Kdo bi si mislil, da je stroške evropskega prvenstva v glavnem krila republika Hrvaška sama. Ali zaradi nacionalnega ponosa ali trmastega zadržanja zvezne vlade v Beogradu? Torej ni ravno naključje, da so Splitsani na otvoritveni slovesnosti izživljali jugoslovansko himno, svojo „Lijepo našo domovino“ pa viharno spremljali s petjem! Prebujeni hrvaški narodni ponos se je zrcalil tudi v tisočerihih zastavah brez peterokratke zvezde, ki jo je – seveda po sprejetju nove hrvaške ustave – zamenjal šahovnici podoben grb. Zastava morda spominja celo na nekdanjo ustaško. Asociacije so možne, pravi zagrebški tv snemalec, sam nekoliko v škripcih, saj je doma iz perečega Knina.

Ognjemet Evrope

Retrospektiva našega posebnega poročevalca Danila Prušnika z EP v Splitu

Združeno Evropo v praksi za enkrat izvajajo samo športniki. Marta Moreira (levo) in Lucrecia Jardim (Portugalska).

Yvonne Mai (NDR) šteje med najboljše na svetu v teku na 1500 m. V Splitu 7., dva tedna kasneje na atletskem grand prixu v Atenah druga.

Avstrijci – prevladali so uspehi

Zadovoljna s svojo enajstčlansko ekipo je bila predsednica Avstrijske atletske zveze (ÖLV) Strasserjeva: „Kaj hočemo več, dosegli smo bronasto medaljo (Fehringer v skoku s palico), v skoku v višino smo bili pri ženskah med najboljšimi (4. mesto Kirchmannove), pa tudi ostali rezultati so vidni.“ O dunajski Čehinji Vieri Toporek, ki je bila javljena za EP, je menila, da kvalifikacijskega rezultata v hoji na 10 km ni potrdila in ji zaradi tega ni dovolila nastop v Splitu. Italijanka Anita Sidoti, ki prav tako kot Toporekova ni imela potrjenega kvalifikacijskega rezultata, je v tej disciplini postala evropska prvakinja.

Korošec Herwig Röttl iz Feldkirchna, ki se v teku na 110 m z ovirami (14,23) ni uvrstil v finalni tek, je bil nekoliko razočaran nad samim seboj: „Ni mi uspelo, čeprav sem se za Split najbolje pripravil. To sem dokazal teden dni pred evropskim prvenstvom s časom 13,87 v slabših pogojih. Telesno sem bil dobro pripravljen, tepem pa se s psihičnimi problemi.“ Simpatični žandar, ki dela 20 ur tedensko na žandarmerijski postaji v Feldkirchnu, se ne smatra za profesionalca. Pri žandarmeriji kot vrhunski športnik uživa ugodnosti, ki jih druge ne bi imel. Oproščen je nočnih služb, od aprila do junija pa je obiskoval žandarmerijsko nadaljevalno šolo. „Poklic mi je prav tako pomemben kot šport. Imam družino z malo hčerko in živimo od mojega zaslužka. Kot športnik pa sem verjetno mali egoist.“ Röttlov spremljevalec v Splitu je bil trener Herbert Gratzler, glavni sekretar koroške ASKÖ.

Beljačan Dietmar Millonig po teku na 10.000 m: „Nisem nezadovoljen z doseženim časom (28:16,95), pa tudi ne posebno srečen z 11. mestom. 10 krogov pred koncem sem bil pripravljen napasti, a mi ni uspelo. Vsi smo vedeli za premoč Salvatoreja Antiboja (evropski prvak, 27:41,27), ali nihče ni pričakoval, da nas

bo tako deklasiral. (Antibo je zmagal tudi v teku na 5000 m). Včasih pridem na Koroško k staršem. Kot Korošec pozdravljam vse bralce Slovenskega vestnika.“

Po nepričakovanem 3. mestu v skoku s palico se je Hermann Fehringer predstavil takole: „Rojen sem 8. 12. 62 v Amstettnu na Nižjem Avstrijskem, sem izučeni maser in plino – in vodovodni instalater, začasno pa vojak v avstrijski vojski. Sem poročen s trenerko, imava 5-letno hčerko Nino. Bronasta kolajna v Splitu pa je moj največji uspeh. 5 let sem na razvoju mojih zmognosti dosledno delal z dr. Ingom Peykerjem v Gradcu in s svojo ženo. Kot kaže, se je ves trud splačal.“ O evropskem prvenstvu in organizaciji pa meni, da je človek, kadar ima uspeh, zadovoljen.

Bronasti Hermann Fehringer (skok s palico) je nedavno nastopil tudi v Celovec.

Pozabil je tudi na 6-urno čakanje na letališču v Beogradu. Presrečen je!

Med najboljše atlete v Evropi šteje tudi Beljačan Johann Lindner, ki se je v metu kladiva zanesljivo uvrstil v finale in dosegel 10. mesto (73,68). S tem nastopom je zadovoljen, še posebej, ker je bil pred evropskim prvenstvom skoraj pol leta poškodovan. 31-letni pripadnik avstrijske vojske goji svojo športno panogo 12 let. Gledalci so bili po Lindnerjevem mnenju na evropskem prvenstvu v Stuttgartu boljši, ker so glasneje navijali. Sicer pa je v Splitu z vsem zadovoljen. Da bi se imel za profesionalca, sploh ni govora, saj služi kot vojak in je za športno dejavnost oproščen dela. Profesionalci so tisti, ki živijo od športa, ki imajo sponzorje in so tako finančno zagotovljeni. Da je pri vojski, mu prinese le prednosti. Enake prednosti, kot so jih imeli športniki v Vzhodni Nemčiji. Imeli so najbrž boljšo zdravniško oskrbo, glavnopoklicne trenerje in drugo. Lindner ne dobiva finančne podpore iz t. i. „Sporthilfe“.

Presrečna tudi Siegfried Kirchmann, ki intenzivno

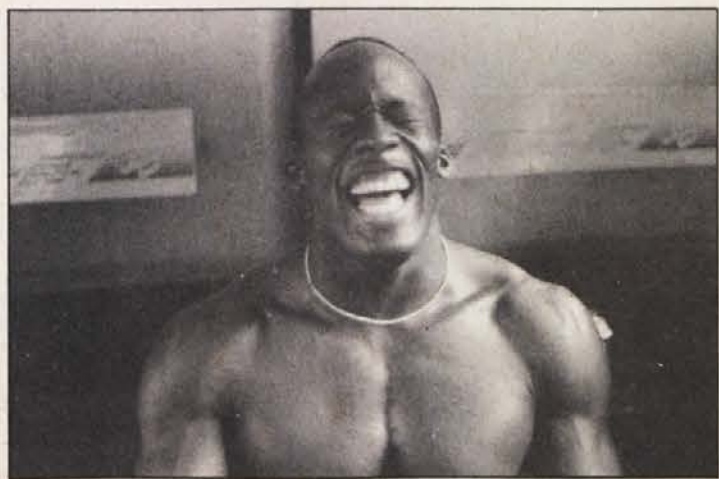

Izčrpani Dietmar Millonig po teku na 10.000 m.

šest let goji vrhunski šport. Z njo trenira vodja športnega centra St. Pölten Christl Günther. Lani je končala študij telovadbe in geografije, sedaj pa bo kot profesorica pričela s poskusnim letom. Poleg službe namerava opraviti še doktorat. V kvalifikaciji za skok v višino je opazila, da je sposobna tudi za presenečenje, čeprav za moč sotekmic ni vedela. Njena taktika je bila preskočiti vsako višino v prvem poskusu. To ji je zagotovilo tudi odlično četrto mesto, saj se je za njo uvrstilo kar pet atletinj z isto doseženo višino 189 cm. Koroška je zanj med najlepšimi deželami Avstrije, na treningu je bila ob Baškem jezeru. Obisk Koroške zelo priporoča. O dvojezičnosti na Koroškem je seznanjena, predvsem zato, ker je spremljala vse okrog dvojezičnega šolstva. Kot Zgornjeavstrijka pa težko sledi tej temi na Koroškem.

Avstrijski evropski prvak v dvorani v metu krogle Klaus Bodenmüller je z 19,62m dosegel 11. mesto: „Na EP v dvorani sem premagal najboljše iz Nemške demokratične republike, v Splitu pa so me ugnali oni. Težko je biti najboljši.“ Bodenmüller bi rad nastopil še na olimpijskih igrah l. 1992 v Barceloni.

Za Helmuta Schmucka, žandarja iz Steyra, je bila maratonska proga pretežka. Atlet, ki poleg vsakdanjega treninga dela 40 ur na teden, se je v Splitu uvrstil na 21. mesto. Štrelilka I mu v Splitu ni prinesla sreče: „Vodim strog režim življenja. Teren mi ni bil ravno naklonjen, hude težave pa mi je delala popoldanska vročina.“ Od 36 nastopajočih je moralo 13 maratoncev odstopiti.

John Regis (Velika Britanija): zlato v teku na 200 m (20,11), zlato in evropski rekord v teku 4x400 m (2:58,22), drugi s štafeto 4x100 m (37,98) in tretji na 100 m (10,07).

Biljana Petrović (Jugoslavija): po osvojitvi srebrne kolajne v skoku v višino v solzah veselja.

Avstrijka Sigried Kirchmann, četrta v skoku v višino.

Do besede še novinarji

Za novinarje, ki so vsak dan poročali iz Splita, evropsko prvenstvo ni bil dopust. Tako je vsekakor trdil novinar avstrijske televizije Michael Berger, ki je pripravljaj prispevke za televizijo (Sport am Montag): „V primerjavi z atletiko je svetovno prvenstvo v hokeju na ledu pravi oddih. 8 ur dela na dan pri evropskem prvenstvu v Splitu, hektika in vročina zahtevajo vse od nas. Prijetno pa je dejstvo, da smo novinarji zlahka prišli v stik in pogovor z atleti, kar na prejšnjih EP v Rimu in Stuttgartu ni bilo lahko.“

Atleti so v Splitu stanovali v novozgrajenih hotelih visoke kategorije. Avstrijski novinarji, avstrijska atletskega reprezentanca in z njimi še 21 reprezentanc iz Evrope so bivali v hotelu Split. Atleti obeh Nemčij so že združeno stanovali v Hotelu „Zagreb“. Za varnost športnikov je bilo poskrbljeno v zadovoljivi meri. „Prav je, da reditelji in milica pazijo, da se nič ne pripeti in da so športniki na varnem. Kar je pisal Kurier, da je Split sod smodnika, sploh ne drži,“ pravi dunajski reporter.

Zadovoljen z delovnimi pogoji na EP je bil dr. psihologije iz Izraela, ki je vsak dan pošiljal telefaxe v domovino. Izraelci se niso uspeli uvrstiti v noben finale. Znano mu je mesto Celovec (!)/Klagenfurt in tudi dejstvo, da na Koroškem govorimo slovensko.

O velikem športnem dogodku v Jugoslaviji so prvič poročali tudi v esperantu.

testu finskega vodstva je le lahko nastopila v zaključnem tekmovanju in zmagala.

Fotograf nemške tiskovne agenture DPA Frank Kleefeld pa je bil v zvezi z limitiranim številom fotografov, ki so lahko opravljali svoj posel na samih prizoriščih, bolj skromen s pohvalami. Le 16 fotografov je imelo dovoljenje za fotografiranje v neposredni bližini športnikov. Nekaterih disciplin pa od daleč ne moreš fotografirati. Pravi, da so bile težave s kolegi od televizije, ki mislijo, da so pokupili celo evropsko prvenstvo. „To je bilo prenetrantsko in neprijetno. Tako pa ni bilo samo tu v Splitu, ampak vsepovsod na podobnih tekmovanjih. Seveda morajo televizijske ekipe delati najbolj eksatno. Morajo imeti pregled nad vsem, kam morajo priključiti kable, ki jih je na stotine. Navsezadnje pa naj nastane še dobra oddaja. Fotoreporterji smo morali večkrat preteči cel stadion, da smo lahko fotografirali vse discipline. Po več kg težko aparature smo vlekli sem ter tja, včasih celo kakšn zaboj.“

Med 625 akreditiranimi novinarji je bil tudi dr. psihologije iz Izraela, ki je vsak dan pošiljal telefaxe v domovino. Izraelci se niso uspeli uvrstiti v noben finale. Znano mu je mesto Celovec (!)/Klagenfurt in tudi dejstvo, da na Koroškem govorimo slovensko.

O velikem športnem dogodku v Jugoslaviji so prvič poročali tudi v esperantu.

Kratkotrajno veselje Slovenije

V Sloveniji so osvojitev bronaste kolajne Boruta Bilača (slika zgoraj) iz Postojne v skoku v daljino (8,09 m) ocenili kot fenomenalno. Toda veselje je bilo kratkotrajno! Komisija za doping je namreč ugotovila, da je Bilač jemal poživila in mu odvezla odličje. Slovenska atletika tako od leta 1974 na večjih atletskih prireditvah ni osvojila nobene medalje. Tedaj je Nataša Vrbančič v metu kopja dosegla tretje mesto. Bilač se ob svojem uspehu rad spominja prvega trenerja Borisa Mikuža iz Postojne. Sedaj trenira skupaj s prijateljem Sašo Pustolovskim (skok v višino) in Gregom Novakom (tek na 200 m).

Tekmuje za Postojno, letos pa mu je prvič uspelo preskočiti 8 m in to daljavo je dosegel na vseh tekmovanjih. Prezadovoljen je bil z letošnjo sezono. O kolajni na evropskem prvenstvu sploh ni razmišljal, cilj je bil le vstop v veliki finale. Meni tudi, da je profesionalca, saj atletika zahteva precej znoja in odrekovanja. Če bi delal več stvari hkrati kaj vrhunskega ne bi mogel doseči. V Jugoslaviji pa je to še težje, ker v ta šport vlagajo premalo denarja.

Jugoslovanska atletska zveza za razvoj Boruta Bilača ni vložila skoraj ničesar, vse stroške so nosili Atletska zveza Slovenije, ZTKO Slovenije in njegov klub. Poleg treniranja študira še na fakulteti za telesno kulturo, kolikor mu pač to čas dovoljuje. Upal je, da bodo poleg Postojnske jame imele razumevanje za uspehe še druge firme.

Učitelj zgodovine na postojnski gimnaziji je bil zelo zaveden Slovenec in je Boruta in sošolce večkrat popeljal na Koroško med koroške Slovence. Ker so bili zamejski Slovenci vedno tema pogovorov z njim, je dobro seznanjen s situacijo na Koroškem. Res škoda, da je posegel po poživilih in si s tem pokvaril atletsko bodočnost.

V Splitu zadnjikrat NDR

Atletska reprezentanca NDR, ki je od leta 1958 dalje sodelovala na vseh večjih športnih prireditvah, je kot samostojna v Splitu tekmovala zadnjič in se poslovila z 12 zlatimi, 12 srebrnimi in 10 bronastimi kolajnami.

To je bila bira najboljše atletske reprezentance 15. EP v atletiki. V slovo so atleti z zastavo tekli zadnji krog in se simbolično poslovili od petdesettisoče navzočih in milijonske publike pred televizorji. Kot reprezentanca je od l. 1958 v Stockholmu dalje sodelovala na desetih evropskih prvenstvih in se izkazala kot veselesila, ki ji niso bili kos niti atleti Sovjetske zveze. Pri desetih nastopih so bili njeni atleti 6 krat najboljši, dvakrat pa so se uvrstili na 2. mesto. Bilanca je vsekakor enkratna: od 234 osvojenih kolajin je 90 zlatih.

Priključitve k ZR Nemčiji 3. oktobra so se veselili funkcionarji (zapadne) Nemške atletske zveze, saj bodo v

skupno atletske vrsto prevzeli vse atletske zvezde vzhoda.

Atleti obeh držav so v Splitu že stanovali skupaj, predstavili so tudi – kar je edinstveno – almanah, v katerem so predstavljeni vsi nastopajoči atleti – Vzhodne in Zapadne Nemčije. Nemčija je postala atletska velesila.

Najhitrejša v Evropi in najboljša med vsemi sodelujočimi Katrin Krabbe iz Nemške demokratične republike: „O združitvi ne dajem komentarja!“ Zmagala je v teku na 100 m, na 200 m in s štafeto 4x100 m.

Atleti reprezentance NDR gledajo v bodočnost skeptično. S priključitvijo se za enkrat še ne morejo sprizniti. Trener srebrne Glorie Siebert (100 m z ovirami) Siegfried Elle je dejal: „Ne vemo, kaj bo prišlo. Mnogo vrhunskih športnikov hoče prenehati. Za trenerje ne bo več dela.“

Skromna Sigrun Wodars

iz Neubrandenburga (svetovna prvakinja '87, olimpijska zmagovalka '88 v Seulu in evropska prvakinja iz Splita v teku na 800 m) se boji združitve. Kot študentka ne ve, ali bo lahko študirala dalje, ker njena študijska usmeritev ne bo več aktualna.

Po EP pravi, da je finančno (Neckermann-Sporthilfe) poskrbljeno za vsakega atleta, neglede ali prihaja iz NDR ali ZRN, ki se je v Splitu uvrstil med prvo šesterico. Športniki druge garniture bodo prenehali trenirati, ker nimajo eksistenčnih perspektiv. Kdor ima družino, si skuša poiskati delo. Denarja za športnike iz nekdanje NDR ne bo več.

Simptomatično je odgovorila zvezda vzhodnonemške atletike Katrin Krabbe, ki je v Splitu osvojila zlata odličja v teku na 100 m, na 200 m in v štafeti 4 x 100 m: „Združitve ne komentiram.“

Založba Drava na Dunaju predstavila tri nove knjige

Založba Drava je preteklo sredo v Clubu Concordia na Dunaju predstavila tri nove knjige iz letošnjega knjižnjega programa. Tema predstavitvene konference je bila „Kärnten – ein Alarmzeichen. Neue wissenschaftliche Analysen zum Rechtstrend in Österreich“. Kot slovensko-avstrijska založba na meji med dvema kulturnima prostoroma si je Založba Drava zastavila cilj, imeti v vidu skupnosti in različnosti v tem prostoru, urednica založbe dr. Helga Mračnikar pa želi z znanstvenimi analizami in publikacijami posegati tudi tja, kjer na jezikovnem in kulturnem področju poteka razdvajanje in diskriminacija oziroma asimilacija dela prebivalstva na Koroškem.

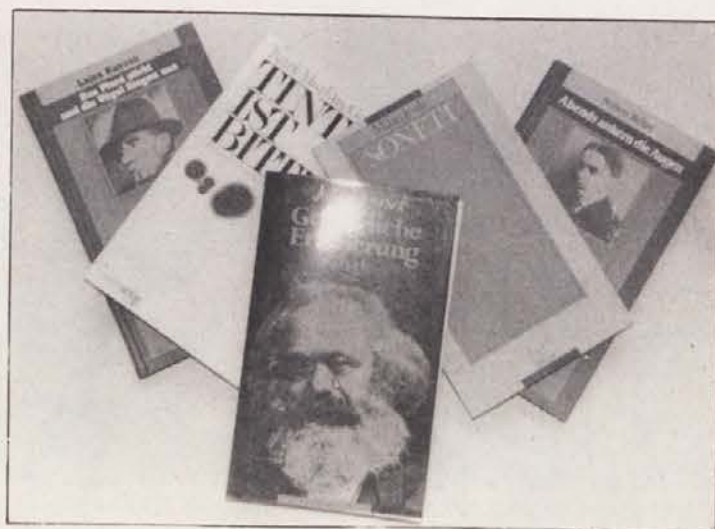
Prav v tem smislu je izbrala tudi te na Dunaju predstavljene knjige. **Der Kärntner Heimatdienst, Ideologie,**

Ziele und Strategien einer nationalistischen Organisation, knjigo, ki jo je napisal Martin Fritzl, sta na tiskovni konferenci predstavila avtor sam in dr. Wolfgang Neugebauer (o njej smo našim bralcem že poročali). Dr. Gero Fischer in univ. prof. Wolfgang Dressler (oba z dunajske univerze) sta nayočim novinarjem – bilo jih je okoli štirideset – približala knjigo **Am Kärntner Wesen könnte diese Republik genesen, An den rechten Rand Europas: Jörg Haiders „Erneuerungspolitik“** ki sta jo izdala dr. G. Fischer in dr. P. Gstettner (tudi to publikacijo smo našim bralcem že predstavili).

Reinhold W. Oblak in Peter Gstettner pa sta govorila o knjigi **Machtpolitik macht Schule. Ausgrenzung und Ghettoisierung der slowenischen Volksgruppe am Beispiel der zweisprachigen Volksschule in Kärnten (1984 - 1988)**.

Beispiel der zweisprachigen Volksschule in Kärnten (1984 - 1988). Študijo je pripravil Šentvidčan R. W. Oblak, ki je na Dunaju študiral politologijo, zgodovino, publicistiko in sociologijo, kot Korošec pa je tudi v svojem vsakdanjiku imel priložnost spoznavati predsodke večinskega naroda nasproti manjšini. Oblak sodeluje pri raznih znanstvenih projektih, v prvi vrsti pa se ukvarja z vprašanji nacionalizma in integracije.

Tiskovno konferenco je vodila Maria Halmer, ki je dejala, da so na Koroškem že veliko poskusili, in nadaljevala: „Iz mojega vidika je Koroška za demokracijo izgubljena dežela“. Pesimističnemu rezimeju moderatorice navkljub je bilo vzdušje dobro, novinarji so se zanimali tako za situacijo manjšine na Koroškem kot tudi za nove knjige Založbe Drave.

Iz založniškega programa založbe Wieser

Založniška nagrada Lojzetu Wieserju

Ministrica za pouk, umetnost in šport Hilde Hawličkova je Lojzetu Wieserju pretekli teden izročila prvič podeljeno Avstrijsko državno nagrado za založnike. Na majhni slovesnosti v prostorih prosvetnega ministrstva na Dunaju, ki se je udeležilo izbrano število kulturno-političnih delavcev, med njimi predsednik avstrijskega Pen-kluba Alexander Giehse, znani kulturni publicist Wolfgang Kraus ter mnogi zastopniki slovenske kolonije na Dunaju, je predsednik komisije, ki je založbo Wieser soglasno predlagala za prvega prejemnika te finančno skromno dotirane nagrade (100.000 šil.), Werner Thuswaldner predlog utemeljil s sledečimi argumenti: še preden je bilo predvideti revolucionarni politični razvoj v vzhodni Evropi, ki je na široko odprl meje do drugih kulturnih področij, je založba Wieser začela svojo kulturno misijo posredovanja literarnih del doslej avstrijskemu bralcu večinoma neznanih avtorjev in literarnih področij; izhajajoč iz slovenskega kulturnega prostora se Wieser ni ustavil pri posredovanju slovenske literature nemško govorečim bralcem – kar bi že samo bilo hvale in nagrade vredno – temveč je segel dalje v prostor vzhodne in južnovzhodne Evrope, od Českoslovaške preko Madžarske tja do Romunije in celo Albanije. Založba Wieser – je smiselno dejal Thuswaldner – je materializirala znano tezo italijanskega literarnega zgodovinarja Claudia Maghrisa o skupnem izvoru evropske literature v različnih jezikih, hkrati pa ji je uspelo – je nadaljeval – v sorazmerno kratkem času ne le izdati zavidljivo število novih knjig, marveč se tudi uveljaviti na avstrijskem knjižnem trgu, kar za majhne založbe nikakor ni lahko.

Ministrica Hawličkova je v kratkem nagovoru nagrajencu čestitala in hkrati opozorila na dejstvo, da založba Wieser skrbi za pomembno kulturno izmenjavo, posebno med nemško govorečimi Avstrijci in Slovenci in da pri

tem ne gre za cesto enosmernico, saj Wieser izdaja tudi dela avstrijskih pisateljev v slovenskih prevodih ter tako avstrijsko literarno bero posreduje tudi slovenskim bralcem.

V zahvali se je Lojze Wieser spomnil predvsem svojih sodelavcev, zlasti Karla M. Gauša ter Ludwiga Hartingerja, in poudaril, da prevzema nagrado v imenu odličnega teama, ki sledi istim ciljem.

Koroški Slovenci si nagrade, ki jih prejmejo naši rojaki kaj radi pripisujemo sami sebi, češ nagrada za Slovence je nagrada za vso narodno skupnost. Včasih po pravici.

V tem primeru pa zagotovo ne. Lojze Wieser, ki je

Nagrajeni Lojze Wieser

s svojo energijo in delom prebudil Založbo Drava iz desetletnega sna, se od nje ni poslovil rad, vendar jo je moral zapustiti in so njegovo žetev želi ali poskušali žeti drugi.

Z neverjetno energijo in povsem osebnim finančnim tveganjem, ki ga ne more prelagati na nobeno anonimno institucijo, si je v teku treh let vzpostavil svojo založbo – prvo dobitnico Avstrijske državne nagrade za založnike. Za to mu velja vse priznanje in vse najboljše želje – v interesu ne samo slovenske literature, temveč vse kulture – zlasti še na Koroškem – nasploh.

Franci Zwitter

Urednica dr. Helga Mračnikar je na tiskovni konferenci predstavila tri nove knjige Založbe Drava, ena izmed teh obravnava problematiko dvojezičnega šolstva na Koroškem (zgoraj).

Zadkinov Apollinaire

Letošnja osrednja slovenska svečanost ob 45-letnici Združenih narodov je bila v Slovenjem Gradcu 23. okt., torej na predvečer mednarodnega dneva tega najpomembnejšega svetovnega združenja. Umetnostna galerija je za to priložnost odprla za javnost izjemno lepo prenovljen atrij, ki ga še posebej krasi darilo svetovno znanega umetnika Osipa Zadkina – njegova kiparska upodobitev prijatelja, modernističnega pesnika G. Apollinaira.

Osip Zadkin je postal častni občan Slovenj Gradca že v davnem letu 1966, ko je s tremi svojimi kipi sodeloval na I. mednarodni razstavi v

počastitev OZN oziroma prizadevanj za mir in mednarodno sodelovanje. Vse do letos pa je trajalo, da je bil njegov dar lahko postavljen v omenjenem notranjem odprtem prostoru slovenjgraške umetnostne galerije.

Na tej svečanosti so govorniki, in med njimi zlasti član predsedstva Slovenije pesnik Ciril Zlobec, slavili tudi mirovna prizadevanja Slovenj Gradca, ki je od lani imetnik najvišjega priznanja OZN – Glasnika miru. V sklop letošnjih tovrstnih prireditev sodi še posvetitev obnovljene cerkve na 1697 m visokem Plešivcu v septem-

bru. Takratni mirovni poslanici papeža Janeza Pavla II. Slovenj Gradcu se je tokrat pridružila še takšna poslanica generalnega sekretarja OZN Pereza de Cuellarja. Obe sta bili prebrani kot vzor globoke skrbi najvišjih svetovnih voditeljev za mir.

Hkrati so v Slovenjem Gradcu v stari galeriji odprli II. koroško razstavo otroških likovnih del, v galerijski dvorani pa zelo privlačen izbor iz stalne galerijske zbirke vrste jugoslovanskih in svetovnih umetnikov, ki so Slovenj Gradcu podarili svoja dela ob svetovni razstavi Mir, humanost in prijateljstvo med narodi v letu 1966. F. L.

"Kdor ima mladino, ima bodočnost", pravi slovenski pregovor, ki ga je za Katoliško prosvetno društvo "Drava" v Žvabeku z zadovoljstvom in upravičenostjo prevzel predsednik Lenart Katz. Prav v tej mladini, ki se ukvarja z raznovrstnimi oblikami kulturnega delovanja, je namreč dejansko tudi bodočnost društva, ki je to soboto obhajalo 80. obletnico svojega obstoja. Spored so sestavljali doslejnji dosežki pa tudi elementi uveljavljanja v širšem smislu in preseganja ozko zarisanih narodnih meja.

Kdor ima mladino, ima bodočnost – to velja za KPD „Drava“ in njen otroški zbor.

Bogata bera požrtvovalnega dela

Proslava ob 80-letnici obstoja KPD "Drava" je bila dejansko prva širša skupna prireditev vseh kulturnih društev v občini Suha. Poleg skupin jubilejnega društva so nastopili pihalni kvintet iz Suhe, mešani zbor "Heimatklang" iz Potoč ter suški trio flaut. In povsem normalno se je zdelo, da sodelujejo, nekako iskreno je bilo zadovoljstvo, ki ga je bilo razbrati z njihovih obrazov. Ko pa je potem suški župan Siegfried Skubl simbolično KPD "Drava" predal občinski grb, ki ga društvo sme zdaj vključiti tudi v svoj znak, je bil skoraj že dosežen višek večera, če...

...ne bi nastal grenak priokus, da suški župan očitno ni

mogel (ali hotel) doumeti smisla skupnega praznovanja, saj se niti z besedico ni spomnil tega, da je župan dvojezične občine, in da bi kot tak moral skrbeti tudi zato, da sta oba jezika v javnosti enakopravna;

...ne bi – in s tem preidimo k bolj razveseljivemu delu – sledila še revija posameznih skupin žvabeškega društva.

Na odru so se zvrstili člani otroške skupine, ki so na prikupen način prikazali glavne postaje KPD "Drava", od prvih začetkov dalje preko najhujše dobe, ko je hitlerija prepovedala vsakršno slovensko kulturno dejavnost, tja do 80. obletnice, katero so ta večer proslavili. nato pa otro-

ški zbor, društveni instrumentalni trio, pevsko-instrumentalna skupina in končno tudi oktet "Suha", vse skupine, ki so v deloma kratkem času svojega delovanja dokazale, da je s trudom in marljivostjo, predvsem pa seveda tudi s požrtvovalnostjo mogoče veliko doseči. Prav s tem pa so sedanji nosilci kulturnega ustvarjanja v Žvabeku potrdili, da so vredni nasledniki svojih prednikov.

Ob tem pa je treba še dodati, da ta večer seveda ni bilo mogoče pokazati vsega, s čim se člani KPD "Drava" ukvarjajo, s čim skušajo ohraniti slovensko kulturo na tem koncu južne Koroške in jo

tudi ponesti v druge kraje. Kljub temu pa naj ob 80. obletnici spomnimo tudi na to, da "Drava" vsako leto prireja srečanje vižarjev, na katerem sodelujejo igralci samouki iz Koroške in Slovenije, razne koncerte, plesne prireditve, ne nazadnje pa skrbi tudi za glasbeno šolo. Za vse dosedanje delo naj predvsem ob jubileju velja priznanje in zahvala prejšnjim in sedanjim odbornikom in aktivistom. Vsaj takšna, kakršno jim je izrekel pliberski ravnatelj Herman Germ, sam dolgoletni aktivist in še sedaj eden pobudnikov kulturne dejavnosti v Žvabeku.

Andrej Mohar

KULTURNE NOVICE

ROŽEK. – Veliko zanimanja je s svojo novo razstavo v Galeriji Rožek zbudil slovenski pesnik in slikar Gustav Januš. Njegova najnovejša dela obravnavajo predvsem vprašanja o vsebini raznih pojavov. Kot sredstvo optičnega prikaza Janušu sicer še vedno služijo gore, pri katerih pa v ospredju ni več zunanja oblika, temveč notranjost.

CELOVEC. – Sodobna slovenska literatura na Koroškem je naslov serije predavanj na inštitutu za občo in primerjalno književnost. Moderacijo teh predavanj, ki bodo vsak torek od 17. do 18.30 ure v predavalnici i-233, je prevzel Janez Strutz, predavajo pa literarni zgodovinarji in pisatelji iz Koroške in Slovenije. Predavanja temeljijo večinoma na osnovi zbornika "Profili novejšje slovenske literature na Koroškem" (v Mohorjevi založbi ga je izdal Johann Strutz). Čeprav je serija del semestrskega študijskega programa celovške univerze, pa so posamezna

predavanja namenjena tudi širši javnosti. Prvo možnost za to boste imeli 6. novembra, ko bo Lev Detela predaval o delu Janka Messnerja.

CELOVEC. – "Kornorna glasba za 4 motorje & njihove uporabnike" bo osrednji del programa ponovne otvoritve celovškega UNIKUM-a v avli univerze, ki bo potekal danes od 20.30 ure dalje.

CELOVEC. – Dobitniki letošnjih deželnih kulturnih nagrad so znani. Posebna žirija deželne vlade je soglasno sklenila, da deželno kulturno nagrado 1990 (in s tem 100.000 šilingov) prejme komponist in dirigent dr. Nikolaus Fheodoroff, priznavno nagrado (60.000 šilingov) pa beljaški grafik Cornelius Kolig. Letošnje pospeševalne nagrade pa prejmejo Gerhild Tschachler (keramike), Liliane Faschinger (literatura), Wolfgang Liebhard (glasba) in dr. Werner Woschnak (znanost).

Ravnatelj Herman Germ

Predsednik Lenart Katz

Člani so tudi čestitali pihalnega kvinteta iz Suhe.

KOROŠKE VESTI

Pomoč brezposelnim?

ŽELEZNA KAPLA. – Dovolj žalostno je, da je v Železni Kapli moralo priti do tragične smrti nekdanjega delavca v tovarni celuloze Obir, da so se nekateri koroški politiki spet spomnili na potrebo po splošni pomoči brezposelnim. Tako je npr. Peter Ambrozy v imenu svoje stranke zahteval pomoč vsem tistim, ki so ogroženi zaradi stečaja podjetja, v katerem so delali. Pri tem pa je tudi še dejal, da "razni dogodki potrjujejo potrebo po socialnem skladu za brezposelne, še posebej v strukturno šibkih področjih (kot je npr. dolina Bele). To pa ne le iz ekonomskih, temveč tudi humanitarnih razlogov."

Zadržanje deželne zbornice so v tej zvezi obsodili tudi zeleni Koroške: „Deželna vlada je sprejela sklep o socialnem paketu za nekdanje delavce „Obirja“, toda deželni zbor ga ni potrdil. Po drugi strani pa so isti politiki odobrili 21 milijonov šilingov za dodatne subvencije strankam, 10 milijonov za 10. oktober...“ Zato zeleni zahtevajo takojšnje ukrepe, ki naj pomagajo iz stiske tistim delavcem, ki nimajo izgleda na nadomestno delovno mesto.

Polje, kdo bo tebe ljubil?

KOTMARA VAS. – Prejšnjo nedeljo nas je za vedno zapustil Janez Hedenik, pd. Rožanov oče s Prebelj. Rajnega smo poznali kot zavzetega slovenskega združnika, dolga leta je bil predsednik kotmirške posojilnice, sicer pa je bil poleg kmetovanja zavzet prosvetaš. Pevci domačega prosvetnega društva „Gorjanci“ so Janezu Hedeniku v slovo zapeli med drugim tudi pesem, ki jo je najbolj ljubil: „Polje, kdo bo tebe ljubil?“. Ob izgubi Rožanovega očeta izrekamo ženi Luciji, otrokom z družinami in sestrami naše iskreno sožalje.

Štiri milijone škode

SVINCA VAS. – Rdeči petelin je spet povzročil veliko škodo: v petek zvečer je ogenj namreč upepelil celotno gospodarsko poslopje znanega slovenskega kmeta Tončija Sturma in njegove družine. Ogenj je opazil Sturmov sin Saša (18), ki je takoj poklical požarno brambo ter pohitel k sosedom po pomoč. Tako so lahko rešili iz hleva vsaj živino. Škoda pa kljub temu znaša štiri milijone šilingov. Vzrok požara še ni povsem znan.

Posvet mladine

Kluba slovenskih študentk in študentov na Dunaju in v Gradcu, KDZ, Mlada KEL, Slovenski koroški skavti in skavtke ter Katoliška mladina vabijo na posvet, ki bo v soboto, 3. novembra 1990 s pričetkom ob 13.30 uri v Slomškovem domu v Celovcu.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Sreda, 31. 10. 15.00	na pokopališču v Šmarjeti- Pliberk	SPOMINSKA SVEČANOST ZA BORCE PROTI FAŠIZMU – spomnili se bomo domačih partizanov in vseh žrtev fašizma	Zveza koroških partizanov
Sobota, 3. 11. 19.00	pri Cingelcu na Trati	HOČETE IGRATI Z MANO? – po Marcelu Achardu. Nastopa: mladinska gledališka skupina KPD „Planina“ v Selah	
Sobota, 3. 11. 19.30	pri Florjanu v Vogrčah	KONCERT PRIJATELJSTVA – Sodelujejo: MePZ „Haliaetum“ skupnosti Italijanov iz Izole, mešani komorni zbor Celje, MoPZ Foltej Hartman“	SPD „Edinost“
Nedelja, 4. 11. 19.00	v farni dvorani v Šmihelu	UMOR V KATEDRALI – nastopa: igralska skupina iz Zelezne Kaple	KPD Šmihel
Ponedeljek, 5. 11. 9.00	v Domu pro- svete v Tinjah	PO KANADSKIH IN AMERIŠKIH NA- CIONALNIH PARKIH – diapredavanje Mirka Srienca	Sodalitas
Ponedeljek, 5. 11. 19.30	v Domu pro- svete v Tinjah	SLOVENCIMED OBEMA VOJNAMA – predava: univ. doc. dr. Andrej Moritsch	Sodalitas
Sreda, 7. 11. 19.30	v Domu pro- svete v Tinjah	KONCERT ZA HARFO – nastopa: Pavla Uršič (Ljubljana)	Sodalitas
Četrtek, 8. 11. 19.00	v farni dvorani v Šentjakobu	ZDRAVILNA ZELIŠČA ZA TVOJE ZDRAVJE – predava: župnik-zeliščar Hermann Josef Weidinger	Katoliška pros- veta
Petek, 9. 11. 19.30	v Domu pro- svete v Tinjah	KAJ IMAJO NAŠI KMETJE OPRAVITI S KOROŠKIM PLEBISCITOM 1920? – predavata: dr. Teodor Domej in mag. dr. Hans Madritsch	KIS
Sobota, 10. 11. 20.00	v gostilni Podobnik v Beli	MARTINOVANJE – nastopajo: Trio Pavlič, Frauentzetti Turnsee, Schuhplattlergruppe Millstatt, Orig. Alpentrio Zeltweg	Alpski klub „Obir“
Sobota, 17. 11. 14.00	na Bleščeči pod Jepo	S PRIJATELJI NA BLEŠČEČI – Srečanje s pisateljem Matjažem Kmeclom	SPD, „P. Markovič“, Mohorjeva založba

RAZSTAVE

CELOVEC

– **Pri Joklnu** – Andrea Konrad – barvne plasti – tehnika z lopatico/ mešana tehnika; Christof Šubik – svinčnik, barvice
– **Hiša umetnikov – Grenzraum – Raum ohne Grenzen** – sodobna umetnost iz Slovenije, Furlanije, Venecije in Koroške, odprta do 31. 10.
– **Kleine Galerie** – Michael Szyszkwowitz – Karla Kowalski, – odprta od 17. 10. do 3. 11.
– **Galerija Carinthia** – Helen Spoerri, nova dela (do 20. 11.)

VELIKOVEC

– **Posojilnica Velikovec** – Karl Vouk, nova dela

ROŽEK

– **Galerija Rožek** – Gustav Januš, oljnathe slike (do 18. novembra)

Beljak

– **Galerija ob mestnem zidu** – Dora Plestenjak, Domen Slana (do 17. nov.)

TINJE

– **Galerija Tinje** – Uroš Žitnik olje, gvaš in akvareli (do 21. 11.)

Rešitev prejšnje križanke

◆	A	B	C	D	E
1	B	I	K	Ø	Ø
2	I	Z	V	O	R
3	S	R	A	K	A
4	T	A	R	T	U
5	R	E	G	A	L
6	O	L	E	G	Ø
7	S	K	L	O	N
8	T	A	J	N	A

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 29. 10. 1990

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 10,40	11,00
za 1 angleški funt	£ 20,40	21,40
za 100 franc. frankov	f 205,50	215,50
za 100 ital. lir	Lit 0,915	0,965
za 100 dinarjev	DIN 78,00	94,00
za 100 švic. frankov	sfr 819,00	843,00
za 100 holand. guldnov	Hfl 615,00	633,00
za 100 nemških mark	DM 693,80	711,80

Posredujeta: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski
časopis
koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar, dr. Štefka Vavti.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za penzioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za penzioniste 310 din.).

Predstavniki vseh narodnosti v Avstriji so se ob koncu tedna srečali v Globasnici. Srečanje pod geslom „Laß mi leben! – Živeti hočem!“ je organizirala Delovna skupnost koroških mladinskih organizacij.

Višek prireditve je bil diskusijski večer na temo „Bodočnost v človečnosti – perspektive in vprašanja v kulturno multikulturni družbi“, sodelovali pa so klubski predsednik južnotirolske SVP dr. Frasnelli, univ. prof. dr. Peter Gstettner s celovške univerze, gradiščanski Madžar inž. W. G. Farkas, gradiščanski Hrvat Franjo Schruiff, koroški Slovenec F.J. Smrtnik in predsednica DS Angelika Pichler.

Univ. prof. Gstettner je v diskusiji poudaril, da je bodočnost Evrope v večkulturnosti ter da bo v demokratični Evropi moral biti poudarek na pravicah občana in človeka in manj na manjšinskih.

Mladina in multikulturalnost

Nova Evropa tudi ne sme postati „Evropa narodnih getov“.

V diskusiji je Gstettner odločno zavrnil prispevek bivšega poslanca v državnem zboru Karla Smolleja, za katerega je vsaka diskusija o interetničnosti odveč toliko časa, dokler koroški Slovenci ne bodo postali „sposobni partnerji“ in tudi dejal, da je slovenska narodnostna skupnost v zadnjih desetletjih številčno sicer nazadovala, da pa je pridobila na tem, da so Slovenci postali akademsko izobraženi ljudje.

Gstettner: „Tako mišljenje se bo usodno končalo“. Dodal je še, „da se tudi akademiki dajo zapeljati ter da paktirajo z oblastmi, kar smo na Koroškem doživeli v preteklosti in pri enem delu Slovencev doživljamo tudi danes“.

Univerzitetni profesor je ob koncu diskusije izrazil zadovoljstvo, da se Slovenci niso udeležili desetooktobrskega pohoda po celovških ulicah ter da se je po anketi inštituta IFES ogromna večina članov slovenske narodnostne skupnosti jasno izrekla proti formiranju nekakšne slovenske etnične zbornice.

Dr. Hubert Frasnelli se je v svojem diskusijskem prispevku sicer izrekel za multikulturalnost kot pozitivno perspektivo bodoče Evrope, hkrati pa se je zavzel tudi za idejo regionalno-nacionalnega centralizma. Nasploh pa je poudaril, da morajo manjšine imeti poseben status in da formalna enakopravnost ne zadostuje za njihovo preživetje. Jasno se je izrekel proti ustvarjanju novih meja tako zunaj kot tudi znotraj narod-

nostnih skupnosti.

Predstavnika gradiščanskih Hrvatov ter gradiščanskih Madžarov, Schruiff in Farkas, sta orisala položaj svojih narodnostnih skupnosti v Avstriji, na Madžarskem ter na Slovaškem.

Farkas je opozoril na dramatično nazadovanje madžarske narodnostne skupnosti v Avstriji in zahteval takojšnjo ustanovitev interkulturne gimnazije v Oberwartu, Schruiff pa je kritiziral prisotnost avstrijske vojske na meji med Avstrijo in Madžarsko, ki na ta način tudi ločuje hrvaške vasi na obeh straneh meje.

Koroški Slovenec Franc Jožef Smrtnik pa je poudaril, da je mladina zaradi svoje relativne neobremenjenosti poklicana, da pozitivno vpliva na sožitje med narodi.

KRATKE VESTI

BSA podpira slovenske socialiste

Delegati občnega zbora Zveze socialističnih akademikov (BSA) so v soboto podprli iniciativno skupino slovenskih socialistov in zahtevali, da ta dobi svoje mesto znotraj stranke. Kot je znano, se bodo slovenski socialisti formalno-pravno organizirali znotraj stranke kot „Delovna skupnost avstrijskih narodnostnih skupnosti“ prihodnje leto na deželnem kongresu koroške SPÖ. Za predsednika BSA je bil potrjen dipl. inž. Günter Strutz, ki je – skupaj s sogovornico mag. Melitto Trunk – od svoje stranke jasno zahteval bolj naklonjeno politiko nasproti manjšinam. Častni gost na kongresu je bil slovenski pisatelj Žarko Petan.

Prvič ženska v koroški deželni vladi!

Predsedstvo koroške SPÖ je v ponedeljek sklenilo, da bo dosedanji član SPÖ v koroški deželni vladi dr. Josefa Koschata nadomestila sedanja predsednica koroškega deželnega zbora Karin Achatz, ki bo po vojni prva ženska v kolegiju koroške deželne vlade. Mesto predsednice deželnega zbora pa bo spet zasedla ženska, Susanne Kövari iz Šentvida. Prodor žensk v stranki pa bo dopolnila mag. Melitta Trunk, ki bo postala poslanka v koroškem deželnem zboru. Trunkova se že leta kot članica predsedstva socialističnih akademikov zavzema za strpnejšo politiko koroške SPÖ do koroških Slovencev.

LOTTO

4 6 26 35 42 45 (21)
Joker: 484979 b. j.

TOTO

1X2 211 XX1 22X
Stava: 1:0, 2:2, 1:6, 1:4 b. j.

OGLASA

Hišo v Podjuni, 1000 m² vrta, dajem v najem. Ponudbe na uredništvo SV, šifra „3295“.

Mitarbeiter(innen) - auch Hausfrauen - aus Kärnten für leichte Werbetätigkeit im Privatkundenbereich gesucht. Wenn sie wöchentlich ca. 10 Stunden Zeit haben, fleißig und ehrlich sind, können sie überdurchschnittliche Verdienste erzielen. Sofortprovision, freie Zeiteinteilung, PKW erforderlich. Prinzess-Wäschehaus, 6973 Höchst, Hauptstraße 41, Telefon: (05578) 57 77.

17.-23. 10.	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV SLOVENIJA	V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI
SR 31. 10.	10.30 Jack Grant hodi svoja pota; 12.05 Zunanje politični report; 14.10 Alf; 15.30 Otroški spored; 18.00 Me, ženske; 18.30 Gozdarski nadzornik Buchholz; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Moselbrück; 21.15 Nevaren povratek; 22.45 Sedem zlatih mest.	16.45 Dežela in ljudje; 18.00 Cesaričin kurir; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Glas, ki ga ljubim; 21.15 Družinski magazin; 22.30 Aktualno; 22.35 Drevo, ki kljub temu stoji; 23.20 Jour fixe; 0.20 Poročila; 0.25 Ekslibris: Erich Kästner.	9.00 Živ Žav; 15.05 Žarišče; 17.00 Dnevnik; 17.45 Po sledih napredka; 18.20 Spored za otroke; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Znamenja na Slovenskem; 21.05 Postaja Termini; 23.15 Sova: Alf, Max Headroom, Zgodba o Hollywoodu.	
ČE 1. 11.	14.00 Franziskus, božji potepuh; 15.20 Leto in dan; 15.30 Prometna vzgoja za otroke; 17.40 X-Large; 18.30 Gozdarski nadzornik Buchholz; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Gostišče pri 6. blaženosti; 22.45 Za ljubitelje filmov; 23.15 Aktualno; 23.20 Afera Dominici; 1.00 Poročila.	11.00 Koncert iz dunajske Državne opere; 12.50 Carlo Scarpa; 13.10 Iskanje popolnosti; 13.40 Frida Kahlo; 18.00 Cesaričin kurir; 18.30 Slike iz Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Rheingold - opera iz Gradca; 22.25 Vsakdanje zgodbe; 23.05 V razgovoru: Plácido Domingo.	8.00 Besedne igrarije; 10.00 Zakon v Los Angelesu; 11.00 Dan vseh svetih; 17.00 Dnevnik; 17.05 Mozaik; 17.55 Spored za otroke; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 21.00 Tednik; 22.05 Dnevnik; 22.25 Sova: Vse razen ljubezni, Max Headroom.	
PE 2. 11.	10.30 Afera Dominici; 12.15 Otroški vojaki; 13.55 Dobro spi, oče; 15.30 Otroški spored; 16.00 Oddaja za najmlajše; 17.05 Otroci iz doline minov; 18.00 Mi; 18.30 Gozdarski nadzornik Buchholz; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Nerešeni zločini; 21.15 SOS - pogrešan; 22.10 Čas v sliki 2.	14.00 Delo in smrt sv. Maiximiliana Kolbeja; 15.00 Memento mori; 17.00 Noči se; 18.00 Cesaričin kurir; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Valkira - opera iz Gradca; 23.30 Aktualno; 23.35 Pepel žari - monodrama; 0.10 Televizijski Dante; 1.45 Elegija o smrti; 2.30 Poročila.	9.00 Delfin Flipper; 14.40 Žarišče; 15.10 Slovenija; 17.00 Dnevnik; 17.05 Tednik; 18.10 Spored za otroke; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.20 Nebu naproti; 21.25 Zakon v Los Angelesu; 22.15 Dnevnik; 22.35 Sova: Družinske vezi, Stvor; 0.45 Video strani.	
SO 3. 11.	11.00 Jericho Mile; 14.15 Večni Rembrandt; 15.55 Hiša v Jeruzalemu; 16.00 Otroški Wurlitzer; 18.00 Panoptikum; 18.30 Nogomet; 19.00 Milijonsko kolo; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Stavim, da; 22.05 Vojak Van Oranje; 23.55 Aktualno; 0.00 Vročica Jukeboxa; 1.25 Poročila.	14.00 Športno popoldne; 15.05 Ljudje in glasba; 16.15 Zgodilo se je na gradu Vaduz; 17.00 Ljuba družina; 17.45 Kdo me hoče; 18.00 Cesaričin kurir; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Siegfried - opera iz Gradca; 0.30 Evropski natečaj Country glasbe; 1.35 Ekslibris.	9.15 Spored za otroke, Radovedni Taček; 13.20 Karavana zapravljučkov; 14.00 Ciklus filmov W. Disneya; 15.55 Žarišče; 17.00 Dnevnik; 18.40 Londonski doki; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Utrip; 20.35 Križkraž; 22.10 Dnevnik; 22.30 Sova.	
NE 4. 11.	10.35 Tednik; 11.00 Tiskovna ura; 12.30 Orientacija; 13.55 Crni konj se vrne; 15.35 Prometna vzgoja; 17.00 X-Large; 18.30 Gozdarski nadzornik Buchholz; 19.15 Lotto - žreb; 19.30 Čas v sliki; 20.15 James Bond - Živimo le dvakrat; 22.10 Aktualno; 22.15 Vizije; 22.20 Strasti v Penthousu.	10.30 Iskanje popolnosti; 13.00 Dober dan, Koroška; 13.30 Slike iz Avstrije; 14.30 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Mi ljubimo Kate; 18.00 Slike iz Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Mračenje bogov - opera iz Gradca; 0.15 Aktualno.	8.25 Otroška matineja: Živ žav; 10.15 Zgodba o Hollywoodu; 12.30 Ansambel bratov Avsenik; 13.05 Ona+On; 17.00 Dnevnik; 17.05 Gospodična Mary; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Zgodba o duhu; 21.20 Zdravo; 22.30 Dnevnik; 22.35 Sova.	
PO 5. 11.	12.05 Heroji Budimpešte; 14.10 Alf; 15.30 Otroški spored; 16.00 Oddaja za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Gozdarski nadzornik Buchholz; 20.15 Sport v ponedeljek; 21.15 Mike Hammer; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Barfly; 23.45 Kobra, prevzemite; 0.30 Aktualno.	16.45 Lena; 17.30 Lindenstrabe; 18.00 Mi ljubimo Kate; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Dobro, da imamo Marijo; 21.08 Mojstri kuhajo; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Šport; 23.10 Domo vina je vrv za teleta; 0.10 Aktualno.	9.00 Miti in legende; 10.30 Utrip, Zrcalo; 15.35 Sova; 17.00 Dnevnik; 127.05 Mozaik; 18.30 Spored za otroke: Radovedni Taček; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Grešne ovčice; 20.55 Osmi dan; 23.10 Sova: Alfred Hitchcock vam predstavlja: Max Headroom.	
TO 6. 11.	10.30 James Bond - Živimo le dvakrat; 14.10 Alf; 15.30 Otroški spored; 16.00 Oddaja za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Gozdarski nadzornik Buchholz; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Magija kapljice; 21.07 Dallas; 21.50 Pogledi s strani; 22.00 Kako ukradeš Renoira; 23.30 Kobra, prevzemite.	17.00 Radioaktivnost - korist z rizikom; 17.15 Z vajo do kariere; 17.30 Orientacija; 18.00 Mi ljubimo Kate; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Žival krat štiri; 21.07 Zunanje politični report; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Klub 2.	9.00 Zgodbe iz školjke; 11.15 Osmi dan; 14.35 Mozaik; 15.05 Žarišče; 17.00 Dnevnik; 18.05 Spored za otroke: Lonček kuhaj; 19.10 Risanka; 20.05 Nekoč v Lisaboni; 21.00 Elvis Presley; 22.00 Dnevnik; 22.20 Sova: Decameron, Max Headroom.	

Beda sodobnega življenja

Sreda, 31. 10. 1990, TV S1, 21.05 - Režiser filma Allan King sodi med preizkušeno starejšo gardo kanadskih filmskih ustvarjalcev angleškega govornega področja. Postaja Termini se vključuje v iskanja sodobnega kanadskega filma, ki išče junake, preko katerih se lomijo mnogotere silnice dinamično razvijajoče se dežele. Tako se v današnjem filmu zrcalijo družinske drame, usodna prepletanost matere in otrok, ki v majhnem, zakotnem mestu iščejo kanček svetlobe in toplote za svoje življenje: oče napravi samomor, mati je zapita, hčerka priložnostna prostitutka, ... A vsi vztrajajo v svojski zavezanosti.

Zvok, glas, beseda, stavek

Četrtek, 1. 11. 1990, TV S1, 8.40 - Kranjska lutkovna skupina Lutke čez cesto je pripravila zanimivo lutkovno predstavo po knjigi Berte Golob: Besedne igrarije. Z univerzalno lutkovno govorico skušajo ponazarjati zvok in njegovo preoblikovanje v glasove, zloge in besede, skratka v tisto, kar je razumljivo in tako blizu otroškemu doživljajskemu svetu.

Izdajalci so vedno nevarni

Sobota, 3. 11. 1990, TV A1, 22.05 - Po zasedbi Nizozemske uspe študentu Eriku in njegovemu prijatelju Guusu beg v Anglijo, kjer obvestita kraljico Wilhelmino o situaciji v njuni domovini. Ta ju pošlje nazaj na Nizozemsko, od koder naj bi pomagala spraviti vojake in člane vlade v Anglijo. Toda akcija, za katero so se domenili, je ogrožena: izdajalec je v lastnih vrstah.

Tudi prebrisance srbi glava

Torek, 6. 11. 1990, TV A1, 22.00 - Če začetnikom uspe spektakularen rop - v primeru današnjega filma rop originalne slike znanega slikarja Renoira -, povrh pa če je to še komedija, ste lahko prepričani, da pride do zapletov. Tako se zgodi tudi Gusu in Philu, ki nikakor ne uspeja najti „kupca“ za ukradeno sliko. Šele ko slučajno srečata lepo Dominico, se začnejo „odpirati vrata“. Toda verjemite, zapletov tudi potem ne manjka...

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE 18.10-19.00

Sreda, 31. 10. Glasbena sredo
Večerna 21.00 - 22.00: Karel Smolle - portret

Četrtek, 1. 11.
6.30 - 7.00 „Praznujemo praznik upanja!“ (P. Zunder)
18.10 - 18.30 „Tihi večer nas kliče“ (P. Zunder)

Petek, 2. 11. Literarno-glasbena oddaja

Sobota, 3. 11. Od pesmi do pesmi - od srca do srca

Nedelja, 4. 11.
6.30 - 7.00 Dobro jutro na Koroškem
Duhovna misel (žpk. Mirko Rakovnik)
18.10 - 18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 5. 11. Napredovanje v glasbeni šoli

Torek, 6. 11. Partnerski magazin

Dober dan, Koroška

Spored za 4. 11. 1990, ob 13.00 uri

predvidoma z naslednjimi prispevki:

- Svetovni teden varčevanja
- Zavod šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu in Strokovna kmetijsko-gospodinjstva šola v Šentrupertu v Velikovcu
- „Hišna“ - premiera Mladinske igralske skupine PD „Lipa“ v Velikovcu
- „Vsak govori svoj jezik - ali se sporazumemo?“ - diskusija deželnega glavarja dr. Haiderja in predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta v Tinjah
- Gustav Januš razstavlja nove slike v rožeški galeriji
- 80 let KPD „Drava“ v Žvabeku
- Kmalu začenja, kdor hoče postati mojster - mladi lutkarji Mohorjeve ljudske šole so se prvič predstavili

Po štirih letih dela v avstrijskem parlamentu se Karlu Smolleju 5. novembra letos uradno izteka doba državnozbornskega poslanca. O svojih izkušnjah in doživljajih je Karel Smolle govoril v Domu prosvete v Tinjah. Njemu ob strani je bil, kot tudi v zadnjih štirih letih parlamentarnega dela, tudi v Tinjah njegov najozji sodelavec Marjan Pipp. Odlomke iz te prireditve boste slišali v slovenski večerni radijski oddaji v sredo, 31. oktobra.

„Želimo dobro delati!“

SAK ima še vedno možnost, da postane koroški prvak. Vendar je opaziti, da na tekme prihaja vse manj gledalcev. Je SAK v krizi, kakšne probleme ima? O situaciji na športnem področju smo zato trenerju dr. Ivanu Ramšaku zastavili nekaj vprašanj.

Vlada v vrstah SAK nemir: Želeti bi bilo, da bi lahko delali bolj v miru. Srečujemo se predvsem s podtikanjem v nekaterih koroških časopisih, da hočemo tega ali drugega igralca spraviti iz kluba. To ne drži, vpliva pa na razpoloženje znotraj ekipe.

Manjkajoče igrišče in nazadovanje števila gledalcev: V Trnji vasi ne moremo več vaditi, tekme na tamkajšnjem igrišču so za nas neugodne: v mestih je nogomet mrtev, nam pa manjka tudi neposredna povezanost z našimi prijatelji in navijači. Morali

bomo razmišljati v tej smeri.

SAK nima več ekipe pod 23. Imajo mladi zato manj možnosti za uveljavitev: Prvenstvenih tekem sicer res ne igrajo, zato pa so doslej odigrali 15 prijateljskih tekem proti močnim nasprotnikom. Na teh nastopih se lahko izkažejo. In tudi se: tako so npr. spodnjeligaša iz Rude premagali kar s 5 : 2,...

Vsak stremi za tem, da bi lahko igral v prvi ekipi: To je normalno in tako mora tudi biti. Letos seveda še niso imeli veliko priložnosti za to, saj je naše moštvo številno, večjih poškodb pa k sreči nismo imeli. Tako letos res še niso mogli zbrati veliko izkušenj v ligi. Kljub temu pa so napredovali, se precej naučili. To z zadovoljstvom ugotavljam, in prepričan sem, da bodo – četudi je subjektivno kdaj težko imeti dovolj potrpljenja – sposobni zasesti

stalno mesto v prvi ekipi.

Morebitni odhod Milana Oražeta in Lojza Sadjaka: Njun odhod bi zagotovo pomenil oslabitev SAK. To ne le iz športnega, temveč tudi iz človeškega vidika. Po drugi strani pa se ne bi strinjal, če bi jima kdo branil, da izkoristita morebitno dobro ponudbo.

Kdo bi ju nadomestil, kakšne igralce SAK potrebuje: O tem, kdo bi taka dva igralca nadomestil, ni mogoče razpravljati. Oba sta še pri klubu in igrata z vso vnemo za SAK. Sicer pa SAK potrebuje stranske vezne igralce, ki so sposobni veliko teči in garati.

Največja izguba za SAK: Najbolj mi manjka Marjan Velik, mislim da bi bil izvrsten libero in dirigent ekipe. Z njim bi zagotovo imeli kako točko več.

Bo SAK prvak: Nemogoče ni, važno pa je, da bomo dokazali, da dobro delamo.

Trener in igralec dr. Ivan Ramšak.

ŠPORT

Tekmo Bilčovsa proti Treibachu je preprečil dež. Toda v 1. razredu D so kljub temu igrali. Globasnica je premagala Galicijo s 3 : 2, Šmihel je v Reichenfelsu dosegel remi (2 : 2), Kapla je podlegla v Labotu (0 : 1), Dobrla vas pa je Metlovi odvzela točko (1 : 1).

S smolo pa so v 2. razredu E Selani v Borovljah podlegli DSG (0 : 1). Zdaj bo težko še osvojiti naslov prvaka.

Ženska telovadba je napovedana za vsak ponedeljek v telovadnici Zvezne gimnazije za Slovence. Katera želi, lahko sodeluje od 18.30 do 19.30.

Dvakratni koroški prvak Peter Wrolich

Wrolich čez vse

Ta vikend je Peter Wrolich na koroškem kolesarskem prvenstvu trikrat nastopil in dvakrat zmagal. V gorski vožnji na domači progi v Ločah je suvereno zmagal v kategoriji mladincev (najboljši bi bil celo v razredu starejših mladincev) pa tudi v vožnji na kronometer v Dobrli vasi je gladko prehitel vse svoje tekmece. Na 18 km dolgi progi, za katero je potreboval le pičlih 25 minut, je drugouvrščenega premagal kar za celo „večnost“, 1:15 minute. Le na cestni dirki Wrolichu ni uspelo. Sam pravi, da je vozil „precej ležerno, kar je bila velika napaka. Tako v sprintu nisem imel več možnosti, da bi osvojil tretji naslov.“ Tako je dosegel le 12. mesto. Tolaži pa se lahko s tem, da je moral voziti s starim kolesom, ker so mu novo ukradli neznanec. Kljub temu čestitke in mnogo uspehov v prihodnji sezoni, ko bo vozil v kategoriji starejših mladincev!

Prizadeven SAK

„V začetku nismo blesteli. To nam je uspelo šele v zadnjih tridesetih minutah tekme. Tedaj smo zaigrali zelo zrelo in zbrano!“ Tako je nastop SAK v Klopincu ocenil trener in igralec dr. Ivan Ramšak. Sploh je bilo mogoče opaziti, da se je SAK v Klopincu zelo potrudil in tako zasluženo zmagal s 3 : 0. Še posebej pa je treba omeniti, da sta dobro igrala predvsem „domačina“ Marjan Sadjak in Adi Blažej. Za prvega velja, da je očitno izkoristil kratko pavzo, ko ni igral v prvem moštvu, drugi pa si je gotovo spet pridobil nekaj samozavesti, saj je z dvema zadetkoma zagotovil gladko zmago.

Trener Ramšak pa je v oceni tekme tudi poudaril, da je „neverjetno dobro tekmo“ odigral tudi mladi Marjan Šmid, ki je nadomestil poškodovanega Galota. Šmid se je namreč predvsem v drugem polčasu, ko je SAK imel zmago že skoraj zagotovljeno, dobro življal v ekipi in njegova podaja, ki je pripomogla k tretjemu zadetku, je bila izredna. Pa tudi mladi Marko Wieser, ki je moral zamenjati Kreutzta, se je prizade-

val, čeprav ni igral brez napak.

Po tem uspešnem nastopu ima SAK še vse možnosti, da vendar osvoji naslov prvaka. Pomembni bi bili seveda zmagi v prihodnjih dveh tekmah proti Mölltalu in Trgu. Seveda pa bodo za doseg tega cilja potrebni tudi navijači. Zato SAK vabi, da se popeljeta z njim v Melško dolino: v nedeljo lahko ob 12. uri vstopite v skupni avtobus, ki bo odpeljal izpred kavarne Kosta v Celovcu, tekma pa bo ob 14.30. Priložnost torej, da nagradite prizadevanja ekipe in jo podprete v eni izmed odločilnih tekem!

Marjan Sadjak (SAK)

13,5 : 7,5 za SŠZ

Cel kup točk je osvojilo drugo moštvo šahistov SŠZ. Proti Golovici je ekipa SŠZ/Drava zmagala s 7 : 1 (točke: Lojz Gallob, Reichmann, Laußegger, Gasser, Hedenik, Boris Gallob, Marko Gallob). Tretja ekipa SŠZ/Posojilnica Celovec pa je zmagala v Škofičah s 3 : 2 (točke: Ivan Lukan, Dunja Lukan, Borut Živkovič).

Že drugič zapored pa je SŠZ/Carimpex I izgubila s tesno razliko proti tekmeču za naslov prvaka. Velikovec je bil po postavi sicer nekoliko slabši od Gospe svete v prejšnjem kolu, vendar je SŠZ na zadnjih deskah doživela pravo polomijo. Izvrsten pa je bil izkupiček na sprednjih deskah, saj je Kovač dosegel remi proti močnemu Jugoslovanu Uletu, Hattenberger je prvič zmagal, nasprotnik Rulitzta, ki je bil poprej v več kot 20 tekmah neporažen, je tokrat podlegel. Ostalo točko za SŠZ I sta dosegla še Lojz Gallob in Amrusch (po 0,5), izgubili pa so Ferm, Reichmann in Boris Gallob.

Spet pa so bili uspešni igralci SŠK Obir, ki so gostili ekipo ESV Šentvid ter jo premagali kar s 6,5 : 1,5. Na tem srečanju Obirčani niso zgubili niti ene

tekme, saj so zmagali Jokovič, Hanschou, Moser, Harald in Hans-Kristijan Wolte, remizirali pa Hanzi Wolte, Jamar in Pasterk. Tako zdaj lahko z napetostjo pričakujemo slovenski derbi, ki bo 10. novembra v Bilčovsu, tedaj bo namreč imela druga ekipa SŠZ v gosteh Obirčane.

Pretekli konec tedna pa so začeli igrati tudi mladi šahisti v tekmovanju za pokal šolarjev, v katerem so bili lani zelo uspešni. Letos pa je na začetku nekaterim spodletelo. V prvem kolu tekmovanja okrajev Celovec mesto in dežela je zmagala le Dunja Lukan, Borut Živkovič je dosegel remi, medtem ko so morali tokrat nasprotnikom kloniti Aleksander Lukan ter brata Marko in Boris Gallob. Toda vsi imajo že 4. novembra možnost, da se po nepričakanem porazu popravi.

Pravtako prihodnji vikend – in sicer v soboto ob 15. uri – pa bodo tudi igralci SŠZ/Carimpex I in SŠK Obir nastopili v tekmovanju za koroški šahovski pokal. SŠZ bo pri Korenu gostila ekipo Avstrijskih dravskih elektrarn, SŠK Obir pa pri Cuceju SC Semmelrock.

Koroška liga

1. Trg	13 8 4 1 17:4 20
2. Pliberk	13 8 2 3 20:8 18
3. SAK	13 7 4 2 16:7 18
4. Wietersdorf	13 6 4 3 20:16 16
5. Breže	13 7 1 5 21:15 15
6. Matrei	13 5 4 4 16:11 14
7. ASK Celovec	13 5 3 5 18:19 13
8. Rapid Lienz	13 2 8 3 7:9 12
9. VSV Beljak	13 4 3 6 16:16 11
10. Wolfsberg	13 3 5 5 20:24 11
11. Klopinc	13 4 3 6 13:19 11
12. Mölltal	13 4 2 7 14:19 10
13. FC Šentvid	12 2 2 8 5:17 6
14. ATUS/Borovlje	12 0 5 7 8:27 5

Spodnja liga-vzhod

1. Vetrinj	13 7 6 0 25:4 20
2. Velikovec	12 7 5 1 33:14 19
3. Treibach	12 7 5 0 31:12 19
4. Zrelec	13 7 4 2 31:13 18
5. Žitara vas	13 5 6 2 17:11 16
6. Rožek	13 6 3 4 24:22 15
7. Oberglan	13 6 2 5 27:32 14
8. Liebenfels	13 4 4 5 24:25 12
9. Bilčovs	12 3 3 6 14:19 9
10. ASV/Celovec	12 2 5 5 18:25 9
11. Ruda	13 1 6 6 16:34 8
12. Sentandraž	13 3 1 9 15:40 7
13. St. Leonhard	13 1 4 8 11:21 6
14. Mostič	12 2 2 8 18:32 6

Spodnja liga-zahod

1. Grebinc	12 8 3 1 23:7 19
2. Metlova	13 6 7 0 24:11 19
3. Frantschach	13 8 2 3 25:18 18
4. Železna Kapla	13 7 3 3 20:10 17
5. Pokrče	13 7 3 3 20:12 17
6. Galicija	13 6 3 4 28:19 15
7. Dobrla vas	13 6 3 4 28:20 15
8. St. Michael/L.	13 5 2 6 25:20 12
9. Globasnica	13 5 2 6 26:29 12
10. Šentpavel	12 3 3 6 18:26 9
11. Šmihel	13 1 6 6 14:23 8
12. Labot	13 4 0 9 18:37 8
13. Sinča vas	13 1 4 8 15:36 6
14. Reichenfels	13 2 1 10 12:28 5

1. razred D

1. Šmarjeta	12 10 2 0 40:6 22
2. DSG Borovlje	11 8 1 2 32:9 17
3. Pošta	11 7 3 1 28:13 17
4. Sele	12 6 3 3 36:11 15
5. Welzenegg	11 7 1 3 21:14 15
6. Bistrica	11 5 3 3 25:13 13
7. Donau	12 5 1 6 21:30 11
8. Heeresportv.	11 3 3 5 14:20 9
9. Zihpolje	12 2 5 5 14:22 9
10. Golovica	12 3 3 6 19:43 9
11. Kriva Vrba	11 1 5 5 16:19 7
12. Poreče	11 0 3 8 9:44 3
13. Hörzendorf	11 0 1 10 6:37 1